

Jaarverslag en jaarrekening

2025

Inhoud

Voorwoord	4	Jaarrekening 2025	52
		Balans per 31 december 2025	53
Inleiding	5	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	55
		Toelichting op de balans	56
Ontwikkelingen in 2025	7	WNT-verantwoording 2025	62
		Overzicht van baten en lasten	67
Programma's	12	Toelichting op overzicht van baten en lasten	69
<i>Programma 1</i> Vergunningverlening	13		
<i>Programma 2</i> Toezicht en Handhaving	16	Bijlagen	74
<i>Programma 3</i> Specialismen	23	Bijlage 1: SiSa verantwoordingsinformatie	75
<i>Programma 4</i> Stelseltaken	27	Bijlage 2: Gerealiseerde baten en lasten per taakveld	76
<i>Programma 5</i> Overige activiteiten en projecten	29	Bijlage 3: Bestuursorganen	77
Financiële uitkomsten	31		
Paragrafen	34		
Bedrijfsvoering	35		
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	41		
Financiering	48		
Onderhoud kapitaalgoederen	49		
Uitstel overname van het archief	50		
Wet open overheid (Woo)	51		

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2025 van de Omgevingsdienst Achterhoek. Het was om meerdere redenen een bewogen jaar voor onze dienst.

In 2025 nam het Algemeen Bestuur het besluit om te gaan fuseren met de Omgevingsdienst Veluwe. Om tot dit besluit te komen is in de zomer van 2025 een zogenaamde verkenning uitgevoerd. Daarbij is het scenario van zelfstandig blijven vergeleken met dat van fuseren met een andere omgevingsdienst. Aanleiding voor dit onderzoek waren de steeds strengere eisen in het kader van de robuustheidscriteria vanuit het Interbestuurlijk programma versterking VTH die het rijk oplegt aan omgevingsdiensten. Uit de verkenning bleek uiteindelijk dat fuseren de beste optie is om ook in de toekomst aan alle criteria te voldoen, met als einddoel een gezamenlijke organisatie te vormen met brede expertise die een toekomstbestendige slagkracht en wendbaarheid omvat. Hiermee kunnen gemeenten haar milieu-opgaven op een degelijke manier het hoofd bieden. In december hebben de algemeen besturen van de Omgevingsdienst Veluwe en de Omgevingsdienst Achterhoek een intentieverklaring ondertekenend om toe te werken naar een fusie.

De wens om een fusie te onderzoeken was mede ingegeven door het tekort aan financiële middelen waar de Omgevingsdienst Achterhoek in 2025 mee kampte. De hoeveelheid taken en opdrachten van gemeenten oversteeg in 2025 ook ruimschoots de vastgestelde begroting. De wens van het dagelijks bestuur om de begroting tussen-tijds op te hogen kon niet rekenen op een meerderheid in het algemeen bestuur. Daarom is besloten door het algemeen bestuur om het financiële gat dat eind 2025 overblijft, incidenteel te dekken bij de afrekening van de jaarrekening.

Naast het onderzoeken en voorbereiden van een fusie met Omgevingsdienst Veluwe heeft de Omgevingsdienst Achterhoek afgelopen jaar eveneens hard gewerkt aan het versterken van de eigen organisatie. Deels kwam dit voort uit de aanbevelingen van de Visitatiecommissie, deels uit eigen inzicht dat de organisatie van mening is dat er door de groei van de organisatie verder geprofessionaliseerd moest worden. Denk daarbij aan het verbeteren van interne processen, het versterken van de organisatiestructuur, meer projectmatig benaderen van ontwikkelingen en meer informatiegestuurd werken.

Ook is de organisatie verdergegaan met het voorbereiden en implementeren van nieuwe ontwikkelingen op milieugebied. Denk daarbij onder andere aan voorbereidingen ten behoeve van de implementatie van de Kaderrichtlijn Water, de ontwikkelingen met betrekking tot Zeer Zorgwekkende Stoffen, AI en Ketentoezicht. Daarnaast heeft ook de verdere implementatie van de Omgevingswet veel inzet gevraagd van de collega's van de Omgevingsdienst.

Afgelopen jaar heeft de Omgevingsdienst Achterhoek verder veel geïnvesteerd in de relatie met gemeenten. Zo zijn er in alle gemeenteraden in de Achterhoek twee presentaties gegeven op de werkzaamheden van en ontwikkelingen bij de Omgevingsdienst Achterhoek. Deze zijn goed ontvangen. Ook is het contact met wethouders, opdrachtgevers en financieel specialisten geïntensiveerd. Dit heeft geleid tot betere relaties en contacten, kortom we hebben over en weer meer begrip voor elkaar.

Daarnaast hebben we onze bestaande samenwerking met de ketenpartners geïntensiveerd, zoals het Waterschap Rijn en IJssel, Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland en GGD Noord- en Oost-Gelderland.

De organisatie is verhuisd vanuit het gemeentehuis van Bronckhorst naar een eigen verdieping in een bedrijfsverzamelgebouw in Doetinchem. Dit was nodig om medewerkers op een goede en verantwoorde manier te huisvesten. Bijkomend voordeel van deze verhuizing naar het nieuwe pand Doetinchem is dat het meer sollicitanten aantrekt voor vrijkomende functies.

Het lukt de Omgevingsdienst Achterhoek ook steeds beter om medewerkers in eigen huis op te leiden. Dat komt mede door de opgerichte kennisinfrastructuur van Omgevingsdienst NL.

Omgevingsdienst Achterhoek sluit met 2025 een bewogen en enerverend jaar af. Zo vonden er verschillen milieu-incidenten plaats die vroegen om adequaat handelen. Dat is ook gebeurd. Daarnaast zijn er belangrijke besluiten genomen waarmee een start is gemaakt om te werken aan een toekomstbestendige omgevingsdienst. In tussentijd is het reguliere werk gewoon doorgegaan. Met beperkte middelen is op een efficiënte manier gewerkt aan een schone, gezonde, en veilige Achterhoek. Dit efficiënte werken zit in ons DNA en komt door onze betrokken en professionele medewerkers.

J.H.A. van Oostrum,

Voorzitter Omgevingsdienst Achterhoek

Inleiding

Al enkele jaren is de begroting van de ODA niet op orde. Dat geldt ook voor de begroting van 2025. De afgelopen jaren is de ODA voor gemeenten meer werkzaamheden gaan uitvoeren. De financiële middelen zijn echter niet meegegroeid met de groei van het aantal taken. Achteraf wordt het verschil dan bijgesteld. Dit zorgt ervoor dat ook 2025 weer met een tekort wordt afgesloten (zie onderstaande tabel). Een aangepaste begroting voor de jaren 2026 en 2027 moet ervoor zorgen dat inkomsten en uitgaven met elkaar in balans komen. De ODA probeert elk jaar zo efficiënt mogelijk te werken om de kosten zo laag mogelijk te houden. Dat is ook dit jaar weer gelukt. De groei van de omvang van de werkzaamheden zorgt er echter voor dat we niet met een positief jaarresultaat kunnen afsluiten.

Financiële uitkomsten

Overzicht van baten en lasten per taakveld

(x € 1.000)

(x € 1.000)		Begroting 2025		Realisatie 2025		Begroting realisatie
	Taakveld	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan						
Programma 1 Vergunningverlening	7.4 Milieubeheer	2.516	1.838	2.492	1.821	-7
Programma 2 Toezicht en handhaving	7.4 Milieubeheer	6.124	3.746	6.868	5.152	-662
Programma 3 Advies	7.4 Milieubeheer	2.398	1.657	3.757	1.645	1.371
Programma 4 Stelseltaken	7.4 Milieubeheer	80	379	0	380	-81
Programma 5 Projecten	7.4 Milieubeheer	5	0	731	225	502
Overzichten						0
Overhead	0.4 Overhead ondersteuning organisatie		3.424		5.311	-1.887
Algemene dekkingsmiddelen	0.5 Treasuary					0
Bedrag onvoorzien	0.8 Algemene baten en lasten		79		0	79
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten normale bedrijfsvoering		11.123	11.123	13.847	14.534	-687
Bijdrage deelnemers in het tekort 2024				0		
Toevoegingen en ontrekkingen aan de reserves						0
Resultaat		11.123	11.123	13.847	14.534	-687

Procedure jaarrekening

- De procedure voor de jaarrekening ziet er als volgt uit: Het Dagelijks Bestuur zendt de ontwerp-jaarstukken 2025 vóór 30 april 2026 aan de gemeenteraden en aan Provinciale Staten.
- Gemeenteraden en Provinciale staten kunnen hun zienswijzen over de ontwerpjaarstukken indienen bij het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst.

- Het Dagelijks Bestuur verzamelt de zienswijzen en biedt de ontwerp jaarstukken voorzien van de zienswijzen aan het Algemeen Bestuur aan.
- Het Algemeen Bestuur stelt de jaarstukken 2025 vervolgens vóór 1 juli 2026 vast.
- Onmiddellijk na de vaststelling van de jaarstukken door het Algemeen Bestuur zendt het Algemeen Bestuur de jaarstukken aan de gemeenteraden en aan Provinciale Staten.
- Het Dagelijks Bestuur zendt de jaarstukken vóór 15 juli 2026 aan de minister.

< Ontwikkelingen in 2025 >

Ontwikkelingen in 2025

Verkenning tot een fusie met de OD Veluwe

Een onderdeel van het gezamenlijke Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel met ministeries, IPO, VNG, Omgevingsdienst NL en de unie van waterschappen was het opstellen van robuustheids-criteria. De ODA moest daarbij net als iedere omgevingsdienst half-jaarlijks rapporteren over hoe en hoever de ODA gaat voldoen aan deze robuustheidscriteria voor 1 april 2026. Op 30 juni 2025 heeft de ODA de tweede voortgangsrapportage opgesteld, waarin is aangegeven dat aan de criteria of al voldaan werd of eind 2025 zouden voldoen met uitzondering van het omzetcriterium van 16,5 miljoen euro.

Als gevolg van het niet voldoen aan het omzetcriterium heeft het Algemeen Bestuur (AB) op 23 april 2025 opdracht gegeven om een verkenning naar een meerwaarde voor een fusie met de OD Veluwe uit te voeren. De verkenning betrof een verdere uitwerking van 2 mogelijke keuzes voor de toekomst. Ofwel het zelfstandig robuust worden als ODA of het aangaan van een geleidelijke fusie met de OD Veluwe, waarbij eerst de bedrijfsvoeringstaken samen opgepakt worden, waarna vanaf 2028 de VTH-taken volgen.

In de AB vergadering van 10 september 2025 heeft het AB besloten een fusie aan te willen gaan met de OD Veluwe. Hiermee hebben zij het initiatief genomen om het gesprek met OD Veluwe te starten en gezamenlijk te verkennen waar de twee omgevingsdiensten elkaar kunnen versterken en wat hiervoor nodig is. Het AB van de OD Veluwe heeft hier positief op gereageerd en wil deze verkenning ook aangaan.

Als gevolg hiervan is eind 2025 door alle gemeenten een intentieverklaring ondertekend over het samen bouwen aan één stevige, robuuste omgevingsdienst voor de Achterhoek en Veluwe.

Huisvesting

Huisvesting was de laatste jaren een groot knelpunt aan het worden. De ODA is vanaf de start in 2013 jaarlijks gegroeid. Deels komt dat doordat er meer taken ingebracht worden of meer advies gevraagd wordt door de partners. Deels ook door overheveling van taken door gemeenten. Bijvoorbeeld door wijziging van bevoegd gezag zoals bij de invoering van de Omgevingswet. Gevolg hiervan is dat de ODA meer werkplekken nodig had. Daarom is de ODA per 1 april 2025 verhuisd van het gemeentehuis van de gemeente Bronckhorst naar het Hanzepand in Doetinchem.

Visitatie

Naar aanleiding van de visitatie uit 2024 heeft de ODA in 2025 verder gewerkt aan de opvolging van de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen. Daarbij is ingezet op het versterken en uniformeren van werkprocessen, het verbeteren van de datakwaliteit en het verder ontwikkelen van data gedreven werken, onder meer via de innovatiekalender en de BI-strategie. Ook is gewerkt aan meer structuur en scherpere sturing binnen de organisatie. Daarnaast is actief geïnvesteerd in de relatie met het bestuur, ambtelijk opdrachtgevers en financieel specialisten. In dat kader zijn in 2025 ook de gemeenteraden tweemaal bezocht. De visitatie heeft daarmee een belangrijke impuls gegeven aan de verdere ontwikkeling van de ODA als omgevingsdienst.

Onderzoek alternatieve financieringsmogelijkheden

In 2025 is de ODA samen met de gemeenten een onderzoek gestart om te kijken of meer werkzaamheden van de ODA kunnen worden doorbelast binnen de leges of door middel van anterieure overeenkomsten. Op deze manier kan namelijk een deel van de toenemende kosten van de ODA worden doorbelast naar inwoners en bedrijven.

De uitkomst van het onderzoek is dat dit op een bepaald aantal onderwerpen wel degelijk mogelijk is. Het is nu aan gemeenten om dit ook daadwerkelijk in te voeren.

PVTH uitvoerings- en handhavingsstrategie

De ODA heeft samen met alle Achterhoekse gemeenten een PVTH uitvoerings- en handhavingsstrategie opgesteld. (PVTH staat voor Preventie, Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving). Deze strategie bevat een omgevingsscan per milieuthema met daarin doelen en ambities, mogelijke beschikbare instrumenten en strategieën over hoe en wanneer deze instrumenten ingezet kunnen worden. Dit geeft richting aan de wijze waarop de ODA zijn werk moet uitoefenen. Hierdoor kunnen wij niet alleen duidelijker sturen op onze werkzaamheden maar ook zorgen voor een betere kwaliteit van het werk. De vaststelling van deze strategie vindt begin 2026 plaats.

Risicoanalyse

In bovenstaand PVTH uitvoerings- en handhavingsstrategie was in eerste instantie ook een vernieuwde, geactualiseerde risicoanalyse meegenomen. Dit betreft een doorontwikkelde risicogerichte aanpak van de VTH-milieutaken binnen de ODA. Hiermee zou de aanpak ook in overeenstemming komen met de uitgangspunten van de Omgevingswet en neemt het ook ontwikkelingen mee zoals energiebesparing, circulaire economie, zeer zorgwekkende stoffen en de Kaderrichtlijn Water (KRW). Deze risicoanalyse geeft echter ook aan wat de benodigde capaciteit voor de werkzaamheden zou moeten zijn. Gelet op de financiële situatie van de gemeenten en de toekomstige fusie is in 2025 besloten om de

risicoanalyse later mee te nemen in de komende ontwikkelingen samen met de OD Veluwe. Hierdoor worden niet op voorhand al keuzes op capaciteit gemaakt die mogelijk later teruggedraaid moeten worden. Kanttekening is wel dat we dan terugvallen op de risicoanalyse uit 2017. We lopen daarmee dus enkele jaren behoorlijk achter de feiten aan en nagenoeg alles is complexer geworden in vergelijking met 10 jaar geleden. Daarom is in het PVTH uitvoerings- en handhavingsstrategie ook aangegeven dat deze geactualiseerde risicoanalyse zo snel mogelijk en in ieder geval voor de formele fusie moet worden vastgesteld.

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

De laatste jaren is er steeds meer aandacht voor emissies van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS), zoals PFAS, naar bodem, water en lucht. ZZS vormen een structureel risico voor de leefomgeving. Deze stoffen kunnen het milieu bereiken via meerdere emissieroutes, zoals indirecte lozingen van afvalwater via het rioolstelsel en rioolwaterzuiveringsinstallaties en emissie naar de lucht. Beide routes dragen, direct of via depositie en doorwerking, bij aan de belasting van het oppervlaktewater en het grondwater. De zorg voor deze emissies is een wettelijke taak van de omgevingsdiensten omdat zij namens bevoegd gezag het milieurecht uitvoeren.

Onder de Omgevingswet geldt voor ZZS een verzwaarde minimalisatieplicht, ongeacht de emissieroute. Emissies moeten zoveel mogelijk aan de bron worden voorkomen en, als dat niet mogelijk is, tot het minimaal technisch haalbare niveau worden teruggebracht. Daarbij ligt de bewijslast nadrukkelijk bij de initiatiefnemer. Dit vraagt om een actieve, integrale en specialistische inzet van de ODA op het gebied van zowel vergunningverlening als toezicht en handhaving. Hiervoor is in 2025 een speciaal team gevaarlijke stoffen opgezet. Verder hebben we inzicht verschaft in de mogelijke aanwezigheid van ZZS bij bedrijven door een uitvraag te doen naar veiligheidsbladen van producten en grondstoffen. Het gaat tot nu toe om 658 bedrijven en uit de resultaten blijkt dat 70% van de bedrijven producten gebruiken die ZZS bevatten.

Kaderrichtlijn Water (KRW)

De KRW is een Europese richtlijn die op 22 december 2000 van kracht werd. De doelstellingen van de KRW ondersteunen het realiseren en behouden van schoon en gezond oppervlaktewater en grondwater voor drinkwater, zwemmen, varen en een gezonde leefomgeving voor het waterleven. De Europese lidstaten hebben gezamenlijk afgesproken dat uiterlijk in 2027 een goede toestand bereikt moet zijn. In Nederland zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de indirecte lozingen die uiteindelijk ook in het oppervlaktewater en grondwater terechtkomen. De uitvoering van VTH-taken op het gebied van de indirecte lozingen bij bedrijven ligt bij de omgevingsdiensten. Om te voldoen aan de KRW moet nog veel gebeuren, ook ten aanzien van de indirecte lozingen. We doen dit in goede samenwerking met het Waterschap Rijn en IJssel. Dit gebeurt ook vanuit het hierboven genoemde team gevaarlijke stoffen en vanuit de uitvraag naar veiligheidsbladen van producten en grondstoffen is ook naar voren gekomen dat 57% van de 658 uitgevraagde bedrijven prioritaire (gevaarlijke) stoffen heeft die de kwaliteit van het water aantasten.

Circulaire economie

De rijksoverheid geeft aan dat de Nederlandse economie in 2050 volledig circulair moet zijn. Dat betekent dat producten en grondstoffen opnieuw gebruikt worden en er bijna geen afval meer is. Redenen voor de rijksoverheid om circulair te worden, zijn:

- de wereldwijde vraag naar producten en grondstoffen, waardoor voorraden slinken;
- verminderde afhankelijkheid voor grondstoffen van landen buiten Europa;
- verbetering economie, klimaat en biodiversiteit omdat minder grondstoffen nodig zijn;
- minder (zwerf)afval op straat en in de natuur;
- meer banen in b.v. de reparatiesector maar ook in nieuwe innovatieve bedrijven.

De rijksoverheid maakt hiervoor afspraken met bedrijven en andere organisaties om circulair te gaan werken. Zo is op 30 december 2025 het Circulair Materialenplan (CMP) als vervanger van het Landelijk afvalbeheerplan 2017-2029 (LAP 3) inwerking getreden. Dit plan ondersteunt de transitie naar een circulaire economie en fungeert als de schakel tussen beleid en uitvoeringspraktijk door praktische kennis en handvatten aan overheden en bedrijven te bieden. Het helpt bedrijven bij het maken van meer circulaire keuzes en bevoegde gezagen moeten rekening houden met het CMP bij het nemen van besluiten. Overheden zijn dan ook verplicht om de toetsingskaders van het CMP te gebruiken. Dit betekent dat de ODA ook deze toetsingskaders moet implementeren in haar milieutaken. Hiervoor is een aantal vergunningverleners en toezichthouders in 2025 bezig geweest om dit voor te bereiden. In 2026 zal dit verder in een programma uitgewerkt worden.

Integraal advies aan de voorkant van ruimtelijke ontwikkeling

De Omgevingswet vraagt om een integrale benadering van ruimtelijke ontwikkeling en alle nieuwe bouwinitiatieven, waarbij vroegtijdige afstemming en samenwerking centraal staan. De nadruk verschuift van toetsing achteraf naar het leveren van deskundig en samenhangend advies aan de voorkant van het proces. Dit vraagt om een actieve en zichtbare rol van de ODA in de initiatieffase van plannen.

De ODA levert dit door structurele deelname aan omgevingstafels en andere vormen van vooroverleg, onder andere via inzet van gespecialiseerde adviseurs Fysieke Leefomgeving en Milieu. In deze fase wordt integraal advies gegeven op het gebied van milieu, gezondheid, veiligheid, duurzaamheid en uitvoerbaarheid. Hierdoor worden risico's, randvoorwaarden en afwegingsruimte vroegtijdig inzichtelijk gemaakt voor initiatiefnemers en bevoegde gezagen.

Deze werkwijze draagt bij aan kwalitatief betere plannen, meer voorspelbaarheid in besluitvorming en efficiëntere vergunningverlening. Door vroegtijdige signalering en afstemming worden aanpassingen in een later stadium voorkomen, wat leidt tot kortere doorlooptijden en een afname van herstelbesluiten en bezwaar- en beroepsprocedures. Dit komt zowel de bestuurlijke uitvoerbaarheid als het vertrouwen van initiatiefnemers ten goede.

Landelijke kennisinfrastructuur

In het Interbestuurlijke programma (IBP) is gekeken naar een verbetering in de landelijke kennisinfrastructuur tussen omgevingsdiensten. De oplossing is gezocht in het verdelen van kennis op landelijk niveau, op het niveau van 6 landsdelen en op niveau van de individuele omgevingsdiensten, waarbij er tussen alle niveaus verbindingen tussen kennis en kennishouders zijn. De ODA bevindt zich in het landsdeel Oost wat

bestaat uit alle omgevingsdiensten in Gelderland en Overijssel. In het kort gaat het om de volgende structuur.

Landelijk

Kennisteam van 6 kennisregisseurs op de kennisthema's bodem en ondergrond, waterkwaliteit, energie, ZZS, circulaire economie, data en informatie en actuele onderwerpen.

Landsdeel

Per landsdeel zijn er:

- 1 van bovenstaande kennisregisseurs die kennis haalt, brengt, deelt en borgt per thema en per landsdeel (is ook de verbinder tussen kennis bij omgevingsdiensten en ODNL);
- 6 kennisvertegenwoordigers die als VTH-expert een landsdeel vertegenwoordigt voor 1 van bovengenoemde thema's en als contactpersoon fungeert voor de VTH-experts bij de andere omgevingsdiensten binnen het landsdeel.

Omgevingsdienst

Per omgevingsdienst zijn er:

- een kennismakelaar die de verbindende schakel is tussen de VTH-experts binnen de eigen omgevingsdienst en tussen de kennisregisseur en andere kennismakelaars binnen het landsdeel;
- minimaal 6 VTH-experts voor de bovengenoemde kennisthema's.

Dit zorgt voor nog meer kennis en kunde binnen de ODA waardoor het werk kwalitatief beter en vaak op den duur ook efficiënter wordt.

Programma's

1. Vergunningverlening

Wat hebben we bereikt

Vergunningen en meldingen zijn vraaggestuurd. Dit betekent dat wij geen invloed hebben op de hoeveelheid aanvragen die bij ons binnenkomen. Eind 2023 zijn er nog veel vergunningaanvragen gedaan omdat vanaf 1 januari 2024 de Omgevingswet in werking trad. Aanvragers vonden het wenselijk om nog volgens het oude recht hun vergunning afgehandeld te krijgen. Ook in 2025 zijn we nog veel bezig geweest met deze oude aanvragen.

Tijdigheid vergunningen

Tijdigheid van een besluit binnen de wettelijke termijn is van belang voor zowel partners als burgers en bedrijven vanuit het oogpunt van een goede service en het voorkomen van ongewenste situaties door

van rechtswege afgegeven vergunningen. Met de wettelijke termijn wordt hierbij bedoeld de wettelijk maximale tijdsduur (inclusief eventuele verlengingen) tussen inboeken van een aanvraag en het afgeven van de definitieve beschikking.

In het Gelders Stelsel is een kritische prestatie-indicator (KPI) bepaald voor het tijdig verlenen van vergunningen. Deze **KPI is gesteld op 90%** vergunningaanvragen binnen wettelijke termijn t.o.v. alle vergunningaanvragen.

De KPI voor de tijdigheid van vergunningen over 2025 bedraagt 56% en ligt daarmee ruim onder de doelstelling (90%). We zijn nog steeds bezig met een inhaalslag voor oudere vergunningen. Ook zit er veel "wachttijd" bij vooral agrarische vergunningen. Door onduidelijkheid en wijzigingen in regelgeving en beleid (vooral stikstofproblematiek), wacht een aantal vergunningen op een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) van de provincie. Dit betreft vergunningaanvragen van voor 2024. Ook vragen agrariërs door deze onduidelijkheid soms zelf om de procedure tijdelijk stil te leggen. Wachttijd zit ook in capaciteit gerelateerd aan werkvoorraad. Met de huidige capaciteit duurt het soms enkele maanden voordat een vergunningaanvraag in behandeling genomen kan worden. Eind 2025 zagen we wel dat het aantal aanvragen, vooral bij de agrarische kant, afnam. Hierdoor is de wachttijd voor het in behandeling nemen van aanvragen afgenomen.

Wat hebben we daarvoor gedaan

In de tabel zijn de aantallen procedures samengevat die betrekking hebben op vergunningverlening waaronder vooroverleg, intrekkingen, maatwerkvoorschriften, reguliere en uitgebreide procedures. Daarnaast zijn de aantallen meldingen en informatieplichten weergegeven. De specialistische meldingen die in de tabel zijn opgenomen hebben betrekking op sloopmeldingen (inclusief asbest), bodemmeldingen, en meldingen gesloten bodemenergiesystemen.

Procedures, meldingen en informatieplichten

Procedures en meldingen	Afgerond in 2025	Opgestart, maar nog niet afgerond
Procedures i.v.m. vergunningen	259	136
Meldingen milieubelastende activiteiten	357	97
Informatieplicht milieubelastende activiteiten	323	96
Specialistische meldingen	3.582	287

In 2025 heeft het team Vergunningen zich met name gericht op:

- De uitvoering van primaire taken in het kader van vergunningverlening en milieumeldingen en informatieplichten.
- We hebben werkprocessen geïmplementeerd in verband met de nieuwe Omgevingswet.

Wat heeft het gekost

Overzicht baten en lasten <i>Programma 1 Vergunningverlening</i>						
(x € 1.000)	Begroting 2025			Realisatie 2025		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan						
<i>Programma 1 Vergunningverlening</i>	2.516	1.838	678	2.492	1.821	671
Overzicht						
Algemene dekkingsmiddelen			0			
Overhead		0	0			0
Heffing vennootschapsbelasting			0			
Onvoorzien		20	-20		0	0
Saldo van baten en lasten	2.516	1.858	658	2.492	1.821	671

De realisatie van zowel de baten als de lasten zijn in lijn met de begroting.

2. Toezicht en Handhaving

Wat hebben we bereikt

Reguliere en aspectcontroles bij bedrijven

Controles 2025	Afgerond	Opgestart, maar nog niet afgerond
Regulier	1.026	487
Aspect	1.778	427
Totaal	2.804	914

Het aantal controles is iets minder dan in 2024. Toen waren in totaal 2949 afgeronde en 933 nog niet afgeronde controles. De aantallen kunnen jaarlijks ook verschillen vanwege de benodigde tijd per controle door de grootte van het bedrijf, het type controle en het aantal op te lossen overtredingen. Een reden dat controles soms langer lopen en dus minder snel afgerond worden is complexe regelgeving en complexe aspecten zoals zeer zorgwekkende stoffen (ZZS zijn stoffen die gevaarlijk zijn voor mens en milieu omdat ze b.v. de voortplanting belemmeren, kankerverwekkend zijn of zich in de voedselketen ophopen), hergebruik afvalstoffen in het kader van de circulaire economie (CE) en de Kader Richtlijn Water (KRW) ten aanzien van indirecte lozingen bij bedrijven.

Bij aspectcontroles kun je denken aan EPRT (European Pollutant Release Transfer Register), geluidsmetingen, vuurwerk en energiecontroles, maar ook aan controles waar gekeken wordt naar specifieke aspecten bij een branche (bijvoorbeeld luchtwassers of een top 10 van meest voorkomende overtredingen). Deze aspecten worden mede met behulp van gemaakte brancheplannen en de data daaruit bepaald.

Het grote voordeel is dat je meer tijd kunt besteden aan de daadwerkelijke knelpunten binnen een branche/ bedrijf en dat je hiermee meer contactmomenten krijgt met een bedrijf.

Percentage volledige naleving na 1e controlebezoek

Dit wordt berekend door te registreren waar geen hercontrole nodig is geweest. Oftewel waar er maar 1 bezoek is geweest aan het bedrijf. Het percentage volledige naleving is 84% en daarmee ligt dit net zoals de afgelopen jaren veel hoger dan de gewenste afgesproken percentage van 60% vanuit het verleden. Deze is echter al in 2016 bepaald en zou dan ook opnieuw geëvalueerd moeten worden. Dit ligt ook in de planning na het vaststellen van een nieuwe PVTH uitvoerings- en handhavingsstrategie en bijbehorende risicoanalyse.

Projectmatige aanpak

We werken voor een groot deel projectgericht. Hieronder staan enkele projecten en projectmatige programma's benoemd.

Controles Geitenmoratorium

Binnen de Provinciale Verordening gelden regels voor het houden van geiten in verband met de gezondheid van omwonenden. We hebben in 2024 en 2025 alle geitenhouderijen binnen 500 meter van een woonkern en/of met meer dan 50 geiten gecontroleerd of het aantal dieren binnen de vergunde limieten bleef. In totaal zijn 29 geitenbedrijven gecontroleerd, waarvan 12 in 2025. Bij twee bedrijven werd een overschrijding vastgesteld die ook weer hersteld zijn.

Uitvraag prioritaire (gevaarlijke) stoffen i.k.v. KRW en ZZS

Eind 2023 is begonnen met de uitvraag van veiligheidsbladen van producten en grondstoffen bij bedrijven. Uit deze veiligheidsbladen kan met behulp van een tool voor bepaling van gevaarlijke stoffen nagegaan worden of hierin ZZS en/of prioritaire (gevaarlijke) stoffen zitten. Het gaat tot nu toe om 658 bedrijven en uit de resultaten blijkt dat 70% van de bedrijven producten gebruiken die ZZS bevatten en 57% prioritaire (gevaarlijke) stoffen. Deze gegevens worden o.a. gebruikt om inzicht te verschaffen in mogelijke knelpunten rondom de KRW ten aanzien van indirecte lozingen bij bedrijven en om te kijken welk bedrijf een vermijdings- en reductieprogramma (VRP) voor ZZS moet maken. De VRP is verplicht voor vergunningplichtige bedrijven die ZZS in de lucht

uitstoten en bedoeld om te kijken of en hoe deze bedrijven de ZZS uitstoot in de toekomst kunnen vermijden (b.v. door een vervangende stof) of verminderen (b.v. door zuiveringstechnieken).

Oplosmiddeleninstallaties

In Nederland zijn veel oplosmiddeleninstallaties waarin organische oplosmiddelen (VOS) worden gebruikt. Naast het beoordelen van de oplosmiddelenboekhouding en naleefgedrag van deze installaties, moeten ook elke drie jaar gegevens worden doorgegeven aan de Europese Commissie. Om deze gegevens voor de uiterlijke termijn van 14 maart 2025 te kunnen leveren hebben we 2024 een inventarisatie gemaakt van alle mogelijke bedrijven met een oplosmiddeleninstallatie. Deze bedrijven hebben we in 2025 gevraagd om de benodigde gegevens zoals veiligheidsinformatiebladen te leveren. Na analyse van alle gegevens hebben we de inventarisatie van de in ODA-gebied aanwezige oplosmiddeleninstallaties aangeleverd aan het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Gelders Programma gemeentelijke complexe bedrijven

Binnen het Gelders stelsel wordt sinds 1 januari 2024 toezicht op de gemeentelijke complexe bedrijven uitgevoerd onder een gezamenlijk Gelders programma. Dit om meer uniformiteit en kennisverdeling- en uitbreiding te creëren op het gebied van dit soort bedrijven. In 2025 betrof het voor de Achterhoek 41 bedrijven die onder dit programma vielen. In 2025 is ook begonnen met een meerjarig meetprogramma voor emissies van gevaarlijke stoffen bij deze bedrijven. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de meetdienst van de ODRA (na 1 januari 2026 is het omgevingsdienst Groene Metropool, ODGM)

Afhandeling klachten en meldingen ongewone voorvallen/incidenten

Klachten/ meldingen	2022	2023	2024	2025
Aantal	1.162	1.158	907	918
Binnen termijn afgehandeld	88%	89%	78%	80%

Er is ongeveer hetzelfde aantal klachten als 2024 en dat lijkt ook logisch gezien het feit dat er geen grote ontwikkelingen zijn geweest ten opzichte van 2024. Wel merken we dat de afhandeling van bepaalde klachten steeds meer tijd vraagt, o.a. vanwege de complexiteit van de knelpunten/situaties. In 2022 en 2023 waren er veel meer klachten en dat verschil heeft o.a. te maken met over de 100 klachten per jaar bij een leerlooierij die in 2024 heeft aangegeven te stoppen en dat ook in 2025 daadwerkelijk gestopt is. Verder gaan de meeste klachten over geur- en/of geluidshinder en een beperkt aantal bedrijven. Deze zijn door ons opgepakt als aandachtsbedrijven (zie kopje aandachts-bedrijven).

Er zijn verder 42 ongewone voorvallen/incidenten bij ons gemeld en opgepakt. Dat zijn er 22 meer dan in 2023. Bedrijven zijn verplicht om ongewone werkzaamheden en incidenten zelf te melden aan het bevoegd gezag en we merken dat de bedrijven dit ook steeds vaker doen.

De 42 meldingen betroffen meldingen voor:

• Afvalwater	13
• Onderhoud en reparaties	9
• Brand	5
• Lekkage koudemiddelen	5
• Overtredingen	4
• Bodemvervuiling	3
• Asbest	3

Bij slechts 2 incidenten heeft dit geleid tot een grotere handhavingenzaak.

Percentage klachten binnen termijn afgehandeld

De norm is dat klagers/melders binnen 3 werkdagen worden geïnformeerd over het vervolg van hun klacht en dat tenminste 80% van de klachten binnen 2 weken is afgerond. Dat wil zeggen dat of de klacht helemaal afgehandeld is of dat vervolgstappen zijn afgesproken (b.v. geluidsmeting bij geluidsklachten). Van de klachten die we in 2025 hebben ontvangen is daadwerkelijk ook 80% binnen de afgesproken termijn van 2 weken afgerond. Bij het overschrijden van de termijn gaat het vooral om klachten en meldingen van lang(er) lopende handhavings-zaken.

Aandachtsbedrijven

Dit betreft bedrijven die extra aandacht nodig hebben en daardoor vaak ook veel tijd kosten. Elk jaar vallen er bedrijven af, maar er komen ook wat bij. Onderstaande tabel geeft aan welke categorieën aandachts-bedrijven we toepassen en wat de aantallen per categorie zijn.

Aandachtsbedrijven met:	2023	2024	2025
een hoog risicoprofiel	19	47	47
een slecht naleefgedrag	6	6	5
veel klachten uit de omgeving	20	22	19
Gevaar voor ondermijning/milieucriminaliteit	3	2	2
Totaal	48	77	73

Het aantal bedrijven is dus dynamisch en het kan ook een combinatie van bovenstaande categorieën zijn. Wat je ziet is dat alle categorieën ongeveer gelijk blijven. De verhoging bij een hoog risicoprofiel van 19 in 2023 naar 47 in 2024 en 2025 komt omdat na invoering van de Omgevingswet 9 bedrijven van provinciale naar gemeentelijke bevoegdheid zijn gegaan en omdat we met het ZZS project en het Gelders programma gemeentelijke complexe bedrijven meer bedrijven opgemerkt hebben als dit type bedrijven.

Energiecontroles en beoordelingen

Erkende Maatregelenlijsten energiebesparing (EML)

Bedrijven die jaarlijks meer dan 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ gas verbruiken, zijn verplicht energiebesparende maatregelen te treffen die binnen vijf jaar terugverdiend kunnen worden. In 2025 hebben we 423 EML-controles (inclusief hercontroles) afgerond. Daarnaast zijn er 148 controles opgestart, maar nog niet afgerond. Na elke controle stellen we een plan van aanpak op, waarin staat binnen welke termijn de benodigde maatregelen moeten worden uitgevoerd. Wij houden toezicht op de naleving hiervan.

Informatieplicht energiebesparende maatregelen

Ondernemers zijn verplicht om via een melding bij de RVO het bevoegd gezag te informeren over de genomen energiebesparende maatregelen. Wij sporen actief bedrijven op die zich nog niet hebben gemeld en zorgen ervoor dat zij alsnog aan deze verplichting voldoen. Het aantal al bekende meldingsplichtige bedrijven bij ons heeft zich ondertussen gemeld. In december 2025 is een lijst met alle energiegegevens van de bedrijven in de Achterhoek beschikbaar gesteld. Deze gaan we gebruiken om de overige nog niet bekende bedrijven te checken 40%

Onderzoeksplichtige bedrijven

Sinds 1 januari 2024 controleert ODA 40 bedrijven in de Achterhoek op de wettelijke onderzoeksplicht ten aanzien van energiebesparing. Deze plicht geldt voor bedrijven:

- waarvoor het Rijk milieuregels bepaalt onder de Omgevingswet en;
- die jaarlijks 10 miljoen kWh elektriciteit of 170.000 m³ aardgas (equivalent) verbruiken.

Deze bedrijven moeten een rapportage indienen bij de RVO, waarin onder andere energieprofielen, een energiebalans en een overzicht van energiebesparende maatregelen zijn opgenomen. Tot nu toe zijn 8 ingediende rapportages beoordeeld en goedgekeurd.

In de komende milieucontroles wordt gecontroleerd of de uit te voeren energiebesparende maatregelen uit deze rapportages daadwerkelijk uitgevoerd zijn.

Toezicht op verplichting van minimaal energielabel C voor kantoorgebouwen

Sinds 1 januari 2023 moeten kantoorgebouwen groter dan 100 m² minimaal energielabel C hebben. Gebouwen die hier niet aan voldoen, mogen niet langer als kantoor worden gebruikt. Vanaf 2023 is het toezicht gestart en dit loopt continu door. In de Achterhoek zijn in 2023, 2024 en 2025 al ca. 360 gebouwen onderzocht en daarbij geconstateerd dat ze of energielabel C al hadden of dat ze na onze controles de maatregelen hebben genomen om te komen tot energielabel C.

Controle Werkgebonden personenmobiliteit

Vanaf 1 juli 2024 zijn Nederlandse werkgevers met 100 of meer medewerkers verplicht gegevens bij te houden over het woon-werkverkeer en zakelijke reizen van hun werknemers.

In 2024 hebben we een lijst opgesteld met bedrijven en instanties in de Achterhoek die onder deze verplichting vallen. Deze 163 bedrijven zijn per brief op de hoogte gesteld en moesten uiterlijk 30 juni 2025 een rapportage indienen bij de RVO. Van de 163 hebben al 153 bedrijven dit gedaan. Bij de overige 10 loopt het toezichtstraject nog. Met deze rapportages krijgt de overheid inzicht in de daadwerkelijke CO₂-uitstoot door werkgebonden personenmobiliteit.

Aspectcontrole bodemenergiesystemen

Open en gesloten bodemenergiesystemen zijn complexer dan standaard verwarmings- en koelsystemen. Dit kan ertoe leiden dat installaties minder energiezuinig zijn dan beoogd. ODA houdt toezicht op startmeldingen, monitoring en registratie. In 2025 hebben we 14 controles hiervoor uitgevoerd. Dit zijn er veel meer dan de 2 controles in 2024 en door de groeiende verduurzamingsinitiatieven zal dit aantal in de toekomst waarschijnlijk nog meer toenemen.

Overige controles

Slopen/Asbest

We hebben in 2025 voor alle gemeentes asbestcontroles uitgevoerd, waarbij we niet alleen afgaan op ingediende asbestmeldingen maar ook op zoek zijn naar illegale asbestverwijdering via vrije veldcontroles. In totaal hebben we voor deze gemeentes 595 controles uitgevoerd en hebben waar nodig handhavend opgetreden.

Toezicht bodem

Bodemtoezicht richt zich op bodemsaneringen en het juiste gebruik van grond. Illegale grondtoepassingen en opslag worden via vrije veldcontroles opgespoord. In totaal hebben we in 2025 234 bodemcontroles uitgevoerd. Daar waar bij de controles overtredingen zijn geconstateerd zijn ze door middel van hersteltermijnen en waar nodig handhaving opgelost.

Geluidmetingen

Dit betreft o.a. 48 geluidmetingen bij evenementen. De resultaten hiervan worden gedeeld met de gemeentes, waarna waar nodig actie genomen wordt naar de organisatie van het evenement. Verder komen vanuit de gemeentes steeds meer verzoeken binnen op het gebied van geluidsmetingen bij bedrijven of in de openbare ruimte, mede naar aanleiding van klachten. Aan de ene kant omdat er steeds meer knelpunten op het gebied van geluid zijn (b.v. overlast van warmtepompen en airco's), aan de andere kant ook omdat we hebben laten zien dat we de kennis en kunde hiervoor hebben.

Vuurwerkcontroles

In 2025 heeft de ODA alle 24 vuurwerkverkooppunten in de Achterhoek gecontroleerd. In 2024 waren er nog 28 en in 2023 32. We zien dan ook al langer een daling. Voor de overgebleven verkooppunten zijn controles uitgevoerd in het najaar op brandveiligheids- en installatietechnische aspecten (zoals veiligheidsafstanden, brandwerendheid van

bouwdelen en keuring van de sprinkler) en eind december tijdens de verkoopdagen. Wat opvalt is dat, ondanks dat ondernemers al jaren weten wat de regels zijn, er altijd nog overtredingen plaats vinden. Daarbij was er in 2025 met name voor 1 verkooppunt extra aandacht vanwege een veel te grote opslag van vuurwerk dan vergund op niet daarvoor geschikte locaties en het hebben van illegaal vuurwerk. Het hebben van illegaal vuurwerk is opgepakt door de politie, omdat dat geen taak voor ons is en de gemeente hiervoor ook niet toe bevoegd is. In goed overleg met de gemeente en de politie is vanwege het hogere risico besloten om het bedrijf tijdelijk te sluiten en om het aanwezige vuurwerk af te voeren.

Handhaving

Belangrijke werkzaamheden ten aanzien van handhaving zijn:

- het opstellen en beoordelen van handhavingsbesluiten;
- de behandeling van bezwaar-, beroeps- en hoger beroepsprocedures;
- vertegenwoordiging bij rechtbank en Raad van State.

Er zijn de volgende handhavingsbesluiten en mogelijkheden.

Verzoeken tot handhaving

Wij krijgen verzoeken van derden om op een bedrijf te gaan handhaven. Deze verzoeken moeten beoordeeld worden en vervolgens wordt besloten om wel of niet te gaan handhaven. Er zijn in 2025 22 verzoeken tot handhaving binnengekomen. Dit is meer dan de 13 verzoeken in 2024 en 12 in 2023. Dit valt wel op, maar een eenmalige jaarlijkse verhoging hoeft niet direct een signaal te zijn dat dit een trend is. Wel weten we al jaren dat mensen steeds kritischer en mondiger worden ten aanzien van wat er gebeurt binnen hun leefomgeving.

Last onder dwangsom of bestuursdwang

Door de Landelijke Handhaving Strategie Omgevingswet (LHSO) toe te passen worden met name (vooraankondigingen) lasten onder dwangsom of bestuursdwang opgelegd.

Naast een aantal grote en vaak langlopende handhavingszaken betreft het over het algemeen zaken van kleinere overtredingen die allemaal of al opgelost zijn of snel opgelost kunnen worden. Het wil dus niet zeggen dat het allemaal leidt tot een daadwerkelijke dwangsom of bestuursdwang. De meeste bedrijven hebben voor het zover komt de overtreding(en) al opgelost.

Over 2025 zijn er naast al lopende handhavingszaken vanuit eerdere jaren 98 handhavingszaken opgestart, waarvan 84 voor een last onder dwangsom en 14 voor een last onder bestuursdwang. Dit is vergelijkbaar met 2024 toen er 91 handhavingszaken waren opgepakt.

Strafrechtelijke handhaving door Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's)

Dit betreft diverse soorten misdrijven/overtredingen. In 2025 zijn 82 strafrechtelijke onderzoeken opgestart. Bij 13 zaken is proces-verbaal opgemaakt en bij 8 zaken zijn waarschuwingen afgegeven. In 50 gevallen bleek strafrechtelijke vervolging niet nodig, bijvoorbeeld omdat de overtreding bestuursrechtelijk is opgelost of er onvoldoende bewijs was. Verder lopen er nog 11 lopende zaken door naar 2026.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Verbeterde uitvoering toezicht & handhaving

We werken met een risico & effectgerichte benadering, gebaseerd op steeds meer beschikbare informatie vooraf. Dit hebben we voor enkele branches vertaald naar specifieke brancheplannen.

Hierin staan verschillende manieren van toezicht houden, zoals de traditionele reguliere controle, de aspectcontrole en de zelfcontrole (bedrijven vullen vooraf zelf een checklist in, waarna gekeken wordt waar de ODA zelf nog langs moet gaan voor een controle). Verder wordt in een brancheplan ook beschreven welke overtredingen het meest voorkomen in zo'n branche en hoe je mogelijke overtredingen kunt voorkomen door bijvoorbeeld voorlichting.

Landelijke handhaving Strategie Omgevingswet (LHSO)/naleefgedrag Binnen de ODA wordt gewerkt met de LHSO. Hierbij wordt per overtreding in stappen bekeken wat de vervolgacties moeten zijn. Dit kan betekenen dat zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk opgetreden moet worden. Een belangrijk aspect hierbij is het naleefgedrag van het bedrijf (overigens ook een onderdeel van het risico- en effectgerichte toezicht).

Gebruik van strafrecht

In het kader van het vorige punt en de toetsing van overtredingen aan de hand van de LHSO zijn de werkzaamheden in het kader van het strafrecht door de BOA's van belang. Daarom is een goede samenwerking met het OM, Functioneel Parket en de politie hierbij van belang.

Ondermijning

Ondermijning is de vermenging van de onderwereld met de bovenwereld. Je kunt hierbij b.v. denken aan drugslabs in leegstaande bedrijfspanden maar ook aan fraudezaken en milieucriminaliteit. De ODA kan hierbij vaak helpen, o.a. omdat onze medewerkers de ogen en oren kunnen zijn voor het signaleren van deze zaken.

De laatste jaren is er een goede samenwerking binnen de Achterhoek op het gebied van ondermijning. Dat heeft deels geleid tot het afronden van zaken rondom een aantal drugslabs binnen de Achterhoek. Daarnaast hebben we in alle gemeentes meegeholpen bij diverse ondermijningsacties. Dat betrof allerlei werkzaamheden van eigen aspectcontroles tot aan het meelopen met multidisciplinaire controles met alle handhavingspartners. Zo hebben alle gemeentes ook het Keurmerk Veilig Buitengebied opgepakt, waar wij ook aan deelnemen.

Wat heeft het gekost

Overzicht baten en lasten *Programma 2 Toezicht en Handhaving*

(x € 1.000)	Begroting 2025			Realisatie 2025		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan						
<i>Programma 2 Toezicht en Handhaving</i>	6.124	3.746	2.378	6.868	5.152	1.716
Overzicht						
Algemene dekkingsmiddelen			0			
Overhead		0	0			0
Heffing vennootschapsbelasting						
Onvoorzien		41	-41			0
Saldo van baten en lasten	6.124	3.787	2.337	6.868	5.152	1.716

Zowel de baten, alsmede de lasten liggen hoger binnen dit programma. Dit heeft te maken met een stijgende vraag vanuit de gemeenten en o.a. extra taken vanuit de wetgeving. Ook is er een stijging te zien in de personeelslasten (inhuur) i.v.m. langdurig zieken en deze eerdergenoemde stijgende vraag. Omdat binnen toezicht en handhaving de meeste mensen werken is de doorbelasting van de overhead binnen dit programma ook het hoogst. Dit heeft een nadelige invloed op het saldo van dit programma.

3. Specialismen

Wat hebben we bereikt

Het totaal aantal adviezen in het jaar 2025 is ten opzichte van 2024 toegenomen. Voor een verdere toelichting zie hieronder in paragraaf 2.

Percentage adviezen binnen de servicenorm van 4 weken (minimaal 80%)

84% van de adviezen zijn binnen de afgesproken 4 weken geleverd. Dit ligt boven de norm en is een verbetering ten opzichte van het jaar ervoor toen 80% van de adviezen binnen de servicenorm van 4 weken lag. De verbetering is in belangrijke mate te danken aan het oplossen van een aantal personele knelpunten.

Wat hebben we daarvoor gedaan

In de tabel zijn de aantallen specialistische adviezen die in 2025 zijn behandeld samengevat.

Procedures en meldingen	Afgerond in 2025	Opgestart, maar nog niet afgerond
Bodem	312	20
Licht	12	1
Ecologie, natuur en stikstof	344	24
Geluid	369	9
Lucht en Geur	187	7
Externe Veiligheid	172	5
Milieu Effect Rapportages (MER)	49	0
Milieuzonering	106	1
Archeologie	264	1

Archeologie

In 2025 is het regulier archeologisch advieswerk weer uitgevoerd, waaronder het geven van archeologische adviezen, beoordelen van opgravingsrapporten en het toetsen van archeologische bureau-onderzoeken en booronderzoeken. Het aantal gegeven adviezen en beoordelingen is nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2024. Aanvullend heeft de ODA dit jaar een Achterhoekse Archeologie-dag georganiseerd. Deze richtte zich op een breed publiek van geïnteresseerden uit de regio. Met een opkomst van 100 bezoekers was deze dag goed bezocht. Daarnaast zijn de medewerkers betrokken bij het opzetten van een nieuwe reeks beleidskaarten voor een aantal van de aangesloten partners.

Bodem

Naast reguliere taken zoals het geven van bodemadviezen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen en het beoordelen van bodemrapporten is er in 2025 een belangrijke inhaalslag gemaakt met betrekking tot het invoeren van rapporten in het BodemInformatieSysteem. De verwachting is dat medio 2026 de achterstanden weggewerkt zijn.

Zowel met betrekking tot implementatie van de Omgevingswet maar ook voor tal van andere onderwerpen zijn diverse bodemadviseurs van de ODA betrokken binnen verschillende landelijke en regionale overlegstructuren waarin we meedenken en meepraten om de regio achterhoek op een goede manier in te vertegenwoordigen. Denk hierbij aan het Gelders Ondergrond Overleg (GOO), maar ook de VNG of OD-NL. Binnen deze overleggen kunnen we kwijt waar we als gemeenten en als regio tegenaan lopen, worden inhoudelijke zaken besproken en kennis opgehaald en gedeeld. De opgedane kennis wordt vervolgens ook weer gedeeld met onze partners.

Externe veiligheid

In 2025 zijn de reguliere taken uitgevoerd zoals het geven van externe veiligheidsadviezen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen en het beoordelen van externe veiligheid in omgevingsvergunningen (milieu). Daarnaast heeft de ODA zich beziggehouden met de volgende projecten:

- Werken aan de toekomst: in het kader van dit project zijn het afgelopen jaar verschillende activiteiten ontplooid om de aandacht voor externe veiligheid zowel intern als extern te vergroten. Voorbeelden van activiteiten zijn het verzorgen van gastcolleges op hogescholen, het organiseren van kennissessies voor gemeenten en het opzetten van een stageprogramma om studenten kennis te laten maken met externe veiligheid.
- Gelders Externe Veiligheid Overleg (GEVO): net als voorgaande jaren neemt de ODA deel aan het GEVO. Dit is een regionale kennisschakel die partners en gemeenten van de zes Gelderse omgevingsdiensten informeert over landelijke en regionale ontwikkelingen op het gebied van externe veiligheid. De ODA vervult samen met de Omgevingsdienst Veluwe het voorzitterschap van dit overleg.

Juridisch

In 2025 zijn reguliere taken uitgevoerd als: het juridisch toetsen van omgevingsvergunningen, het opstellen en toetsen van handhavingsbesluiten, de ondersteuning van vergunningverleners en toezichthouders, het behandelen van bezwaarprocedures, voorlopige voorzieningen en (hoger) beroepsprocedures, het afhandelen van verzoeken tot handhaving, verstrekken informatie bij WOO-verzoeken van de provincie, het bijhouden van jurisprudentie en nieuwe wetgeving en implementeren hiervan in de organisatie.

Daarnaast is juridisch bijgedragen aan:

- saneren van ontmantelde drugslabs en kostenverhaal
- implementatie van de Omgevingswet bij zowel de partners als ook binnen de eigen organisatie

- actualiseren DVO's en mandaten in verband met de Omgevingswet
- proces voor de wijziging van de gemeenschappelijke regeling
- nader afstemmen van werkprocessen tussen de ODA en gemeentelijke bezwaarcommissies van de partners
- bijdragen aan de behandeling van gemeentelijke WOO verzoeken

Geluid

In 2025 hebben de werkzaamheden binnen het werkveld geluid in hoofdzaak bestaan uit het geven van adviezen in het kader van melding- en vergunningprocedures en bij ruimtelijke procedures. Daarnaast is ondersteuning geboden aan de toezichthouders in situaties waarbij (complexere) geluidsmetingen zijn verricht en aan juristen bij zittingen van bezwarencommissies en de rechtbank.

Meldenswaardig is dat in 2025 de gemeente Aalten het zonebeheer industrielawaai heeft overgedragen aan de ODA, ook wordt nu het reguliere geluidsadvieswerk in Aalten gedaan door de ODA. Voor de industrieterreinen waar het zonebeheer al bij de ODA lag is gestart met het actualiseren van de zonebeheersmodellen.

Luchtkwaliteit en geur

Naast reguliere taken zoals het geven van luchtkwaliteit- en geuradviezen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen en het beoordelen van luchtkwaliteitsrapporten, is in 2025 voor zeven gemeenten de monitoring van de luchtkwaliteit uitgevoerd in het kader van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL).

In voorkomende gevallen werden adviezen gegeven ten aanzien van geur bij de meer complexe milieuvergunningverlening of -handhaving bij bedrijven.

Milieueffect(boordelings)rapportages (MER)

Bij de beoordeling van bestemmingsplannen worden regelmatig ook (vormvrije) milieueffect beoordelingsrapportages opgesteld. De noodzaak voor en de beoordeling van de kwaliteit van deze rapportages en eventueel inhoudelijke tekortkomingen werden teruggekoppeld aan de partners.

Licht

Er zijn regelmatig klachten ten aanzien van deze voorheen nauwelijks aan de orde zijnde milieuproblematiek. Naast het opbouwen van expertise op dit gebied werden ook lichtadviezen aan de partners verstrekt.

Ecologie

Met de komst van de Omgevingswet is het behoud van ecologische waarden binnen de ruimtelijke ordening steeds belangrijker geworden. We zien dan ook dat het aantal adviesaanvragen toeneemt. De Oda heeft daarom het afgelopen jaar verder ingezet op het inrichten van de vakgroep ecologie en op kennisopbouw.

Omgevingsplannen

Naast het beoordelen van de noodzaak en de kwaliteit voor MER-rapportages werden ook ten aanzien van het verplichte onderdeel milieuzonering diverse (reguliere) adviezen verstrekt. Wanneer hierbij een geurproblematiek speelde ten aanzien van nabij gelegen agrarische bedrijven werden ook aan de hand van de V-Stacks rekenmethode voorgrond- en achtergrondgeurberekeningen opgesteld, aangezien hier naast de richtafstanden van de VNG-brochure, ook de wettelijke afstanden van de Wet geurhinder en veehouderij een rol spelen.

In dit kader werd ook een advies aan het VNG uitgebracht ten aanzien van de mogelijke wijziging van de bestaande zonerings-systematiek door de VNG.

Uiteraard spelen de bovengenoemde milieuaspecten afwisselend ook een rol bij de te beoordelen bestemmingsplannen, waarbij vaak in overleg met de andere specialisten (externe veiligheid, geluid) gezocht wordt naar een oplossing bij een complexe zoneringsproblematiek.

Wat heeft het gekost

Overzicht baten en lasten *Programma 3 Advies*

(x € 1.000)	Begroting 2025			Realisatie 2025		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan						
<i>Programma 3 Advies</i>	2.398	1.657	741	3.757	1.645	2.112
Overzicht						
Algemene dekkingsmiddelen			0			
Overhead						0
Heffing vennootschapsbelasting			0			
Onvoorzien		18	-18		0	0
Saldo van baten en lasten	2.398	1.675	723	3.757	1.645	2.112

Er zijn meer baten dan begroot. Dit is in lijn met de toenemende vraag naar adviezen van de gemeentes.

4. Stelseltaken

Het Gelders Stelsel is een samenwerkingsverband van de zeven Gelderse Omgevingsdiensten (OD's). De OD's verrichten in de nabijheid van gemeenten de Wabo-taken waarvoor zij robuuste taakuitvoering realiseren. Om deze robuustheid te garanderen zijn samenwerkingsafspraken gemaakt die zijn vastgelegd in stelselafspraken. Op dit moment wordt er onderzocht of het Gelders stelsel nog voldoende functioneert. Mogelijk volgt er in de nabije toekomst een herziening. Een uitkomst zou kunnen zijn dat het landsdeel Oost, en niet meer alle diensten in Gelderland, taken onderling blijft verdelen.

Er zijn stelselafspraken gemaakt over:

- Toezicht en handhaving provinciale bedrijven (ODRA);
- Ketentoezicht (ODR);
- Coördinatie en kwaliteit, Informatievoorziening Gelderse Omgevingsdiensten (I-GO) (ODDV);
 - Het Portaal - kenniscentrum en communicatie (OD Veluwe);
 - Coördinatie Bestuurlijke strafbeschikking Milieu (OD Veluwe);
- HRM (ODA).

De dienst waar een stelseltaak is belegd, voert die taak uit mede ten behoeve van de overige diensten. Daarmee is de basis gelegd voor het Gelders Stelsel dat in samenhang functioneert. ODA voert de stelseltaken HRM uit. Een paar lichten we eruit.

Ketentoezicht

Team Ketentoezicht voert namens de 5 Gelderse en 2 Overijsselse omgevingsdiensten het ketentoezicht uit, in samenwerking met alle ketenpartners zoals politie Oost-Nederland, Functioneel Parket, het Regionale Informatie- en Expertisecentra (RIEC), waterschappen, veiligheidsregio's, meerdere landelijke instanties en waar nodig andere

omgevingsdiensten. Het team richt zich op het integraal in beeld brengen, voorkomen, terugdringen en bestuurlijk aanpakken van milieucriminaliteit en calculerend gedrag in risicovolle (afval)stoffenketens. Dat gebeurt via risico- en informatie gestuurde (keten)analyses en diepgaand administratief toezicht (DAT). De aanpak van de risicoketens gebeurt planmatig en gefaseerd; de omgevingsdiensten bepalen daarna hoe ze opvolging geven aan adviezen en rapporten van team Ketentoezicht.

In 2025 zijn de langer lopende ketenaanpakken E-waste, verontreinigde grond en asbest voortgezet. Ook is het project aanpak synthetische drugs (SONAR) een structureel onderdeel van het jaarprogramma, wat geleid heeft tot gerichte adviezen, gezamenlijke analyses en interventies voor omgevingsdiensten en ketenpartners ten aanzien van synthetische drugs. Als nieuw onderwerp is een verkenning gestart naar de problematiek rond matrasafval met speciale aandacht voor circulaire economie.

Daarnaast is voor de langere termijn geïnvesteerd in professionalisering, digitalisering en data gedreven werken en is gestart met de herijking van de visie op de programmaontwikkeling van ketentoezicht om beter aan te sluiten op regionale en landelijke ontwikkelingen.

P&O stelseltaak (ODA)

De ODA is verantwoordelijk voor de stelseltaak HRM. Vanuit een coördinerende rol vertegenwoordigt zij de HR-expertgroep, bestaande uit 5 HR adviseurs en een arbeidsjurist. De HR-expertgroep houdt zich bezig met gezamenlijke HR-thema's. Deze zijn gerelateerd aan het gezamenlijk arbeidsvoorwaardenreglement, de cao en de medezeggenschap. De HR-expertgroep richt zich met name op kennisdeling.

In 2025 ging het hier met name over het opvolgen van het HR21 functiewaarderingssysteem en de aanpassingen wat betreft reiskosten. Daarnaast hebben we een bijdrage geleverd aan de Gelderse Arbeidsmarktcommunicatie.

BSBm (Bestuurlijke Straf Beschikking milieu) Omgevingsdienst Veluwe

De bevoegdheid voor de BSBm is toebedeeld aan de directeurs van de omgevingsdiensten en wordt uitgevoerd door BOA's. Binnen het stelsel was tot halverwege 2021 de coördinatie van de uitvoering van de BSBm's en het aanspreekpunt voor het OM belegd bij omgevingsdienst Veluwe. Met het vertrek van de toenmalige directeur is deze taak overgedragen aan de directeur van de ODA, de uitvoering blijft bij omgevingsdienst Veluwe.

Wat heeft het gekost

Overzicht baten en lasten *Programma 4 Stelseltaken*

(x € 1.000)	Begroot 2024			Realisatie 2024		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan						
<i>Programma 4 Stelseltaken</i>	80	379	-299	0	380	-380
Overzicht						
Algemene dekkingsmiddelen			0			0
Overhead			0			0
Heffing vennootschapsbelasting			0			0
Onvoorzien			0			0
Saldo van baten en lasten	80	379	-299	0	380	-380

Voor een toelichting verwijzen wij u naar het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

5. Overige activiteiten en projecten

Omgevingswet en aanverwante activiteiten

In 2025 zijn verschillende onderwerpen geactualiseerd die de Omgevingswet raken, zoals de werkafspraken rondom sloop en asbest en milieuvergunningplichtige paas- en vreugdevuren. Daarnaast hebben we in de regio samen met onze partners en ketenpartners verder gebouwd aan kennisontwikkeling. Vanuit ODA zijn kennissessies georganiseerd in de regio Achterhoek met als thema milieubelastende activiteiten (MBA) in het Bal en het omgevingsplan, gericht op bouw- en loketcollega's.

Ook is in de regio geïnventariseerd welke kennisbehoefte bestaat op het gebied van milieustrainingen. De voorbereidingen hiervoor zijn getroffen, de eerste sessies hebben plaatsgevonden en in 2026 zetten we deze kennisontwikkeling in de regio voort. Samen met de gemeenten, een externe adviseur en onze partners hebben we bovendien de mogelijkheden onderzocht inzake milieuleges en kostendoorberekening vanuit anterieure overeenkomsten.

Daarnaast is ODA aangesloten op de eerdergenoemde omgevingstafels van de Achterhoekse gemeenten. Dit wordt, blijkens de eerste evaluaties met partners, zeer gewaardeerd. In 2025 zijn we ook gestart met inhoudelijke nieuwsbrieven voor de verschillende betrokken ambtelijke specialisaties binnen VTH en RO. Verder beschikt ODA over een kennismakelaar die is aangesloten op de kennisinfrastructuur die wordt opgebouwd vanuit Omgevingsdienst NL en IenW, IPO en VNG.

Archiefbeheer

Naast het reguliere werk, zoals het verwerken van door collega-milieuambtenaren aangevraagde milieudossiers, zijn er in 2025 verdere verbeteringen doorgevoerd op het gebied van informatiebeheer bij de

Omgevingsdienst Achterhoek (ODA). Zo is het project Optimalisatie OneGov opgestart om het archiefbeheersysteem te verbeteren. Hierdoor wordt automatisch archiveren mogelijk, waarbij op basis van zaaktypen en resultaten uit het VTH-systeem de bewaartermijn automatisch wordt berekend aan de hand van de VNG-selectielijst. Ook is er een nieuwe applicatie geïmplementeerd die documentvergaring, het maken van collecties en anonimisatie integreert binnen één platform.

Wat heeft het gekost

Voor een toelichting verwijzen wij u naar het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

Overzicht baten en lasten *Programma 5 Projecten*

(x € 1.000)	Begroot 2024			Realisatie 2024		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan						
<i>Programma 5 Projecten</i>	5	0	5	731	225	506
Overzicht						
Algemene dekkingsmiddelen						
Overhead			0			0
Heffing vennootschapsbelasting						
Onvoorzien			0			0
Saldo van baten en lasten	5	0	5	731	225	506

< Financiële uitkomsten

Financiële resultaten

De Omgevingsdienst Achterhoek verkrijgt haar inkomsten hoofdzakelijk uit bijdragen van de deelnemende partners. Daarnaast kan zij opbrengsten verkrijgen buiten de deelnemende partners.

Onderstaand de financiële resultaten over 2025

Omschrijving (x € 1.000)		2025 Begroting	2025 Realisatie	2025
Lasten				
1	Personele kosten/Inhuur en diensten derden	10.071	8.869	11.105
2	Organisatiekosten	1.357	957	2.391
3	Organisatieontwikkeling en SPP	0	118	0
4	Bovenregionale taken	432	380	380
5	Organisatieondersteuning	706	720	658
6	Algemene lasten	0	79	0
Totaal lasten		12.566	11.123	14.534
Baten				
21	Bijdragen van derden	1.069	85	731
25	Bijdragen deelnemers	11.400	11.038	13.116
Totaal baten		12.469	11.123	13.847
Resultaat reguliere bedrijfsvoering		-97	0	-687
Verrekening resultaat				
26	Verrekening met deelnemers rekeningsaldo			
27	Bijdrage/Onttrekking algemene reserve			0
Gerealiseerd resultaat		-97	0	-687

Het was voor de ODA een bewogen jaar vanwege de verhuizing naar het Hanzepand, wisseling van directie, de verkenning in opdracht van het algemeen bestuur en de intentieverklaring voor de fusie met de Veluwe. Dit vraagt veel van de organisatie en onze mensen. Ondanks alle veranderingen in 2025 zien we nog steeds een toenemende vraag naar onze dienstverlening en producten en dat is mooi. De werkdruk is hierdoor wel toegenomen. Ook zien we een hoger ziekteverzuim dan vorig jaar, dit komt deels door de toenemende werkdruk. De stijgende baten door de toenemende vraag van onze dienstverlening en onze werkzaamheden voor het energietoezicht. Deze toename was niet begroot waardoor het tarief voor onze dienstverlening te laag was om alle kosten te dekken. Partners waren hiervan op de hoogte maar deelden ons mede dit in de afrekening te verrekenen. Dit samen heeft geleid tot een negatief resultaat van € 687.000.

In het Besluit Begroting en Verantwoording zijn zeven verplichte paragrafen opgenomen voor provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen. Deze zijn niet allemaal relevant voor de Omgevingsdienst Achterhoek. Om die reden zijn de paragrafen lokale heffingen, grondbeleid en verbonden partijen achterwege gelaten.

De volgende paragrafen worden achtereenvolgens behandeld:

1. Bedrijfsvoering
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Financiering
4. Onderhoud kapitaalgoederen

Bedrijfsvoering

I-GO (informatievoorziening Gelderse Omgevingsdiensten)

De provincie heeft medio 2015 het initiatief genomen de informatievoorziening van, door en tussen de zeven omgevingsdiensten en de provincie te verbeteren. Dit is gebeurd door de ontwikkeling van een centrale Informatievoorziening (IGO). Inmiddels is I-GO in de beheerfase beland.

Formatie en Personeel

Hieronder een overzicht van de ontwikkeling van de bezetting van de ODA tot en met 31 december 2025 (in aantallen fte).

31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
75,56 fte	80,31 fte	89,50 fte	103,70 fte	107,80 fte

De arbeidsmarkt blijft krap, met name binnen het vakgebied milieu. Ondanks deze krapte lukt het ODA relatief goed om nieuwe medewerkers te werven. Wel wordt er vaker gekozen voor goed opgeleide junioren, die intern verder worden opgeleid, omdat het aantrekken van ervaren senioren nog steeds uitdagend blijft.

In 2025 is bovendien besloten om opnieuw een groep trainees aan te trekken voor de afdeling toezicht en handhaving. Deze groep zal voor de zomer van 2026 starten.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuimpercentage over 2025 bedraagt 7,9%, ongeveer gelijk aan het voorgaande jaar. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het aantal langdurig zieke medewerkers. Een deel van deze medewerkers zal in de komende periode de 104 weken ziekte bereiken, waarna hun dienstverband wordt beëindigd.

P&O: kwaliteitscriteria 3.0

In 2025 is ODA overgegaan naar de nieuwe kwaliteitscriteria 3.0, waarmee een volgende stap is gezet in het borgen van kwaliteit binnen de organisatie. Voor de taken die ODA uitvoert voor de partners is zij robuust: op bijna alle deskundigheidsgebieden is voldoende senioriteit aanwezig binnen de organisatie. Dit stelt ons in staat om medewerkers goed op te leiden en kennisoverdracht structureel te borgen, waardoor de robuustheid van de organisatie wordt vergroot.

ODA geeft invulling aan de kwaliteitscriteria door:

- a. voldoende medewerkers in dienst te hebben die beschikken over de kennis en deskundigheid zoals gesteld in de kwaliteitscriteria 3.0 voor het betreffende deskundigheidsgebied;
- b. samen te werken met andere diensten binnen het Gelders Stelsel;
- c. gebruik te maken van externe partijen (inhuur) waar nodig.

Arbobeleid

In 2025 heeft ODA een nieuwe RI&E laten uitvoeren door de arbo-dienst, met diverse aandachtspunten als resultaat. Binnen ODA is een arbo-commissie actief, bestaande uit de preventiemedewerker/arbo-coördinator en een aantal medewerkers, die zorgdraagt voor de uitvoering van de RI&E, het opstellen van het plan van aanpak en het up-to-date houden van het arbobeleid. In datzelfde jaar is ODA verhuisd naar een nieuw pand met meer werkplekken, waardoor een gezonde en ergonomisch verantwoorde werkomgeving beter gewaarborgd kan worden en aansluit bij de aanbevelingen uit de RI&E.

Dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) ondersteunende diensten

Onderstaande partners verrichten voor ons de volgende ondersteunende diensten.

Partner	Ondersteunende dienst
Berkelland	Financiële administratie en Salarisadministratie
Bronckhorst	Facilitaire zaken en huisvesting
Doetinchem	Informatisering en automatisering inclusief archief

Om het verwachtingspatroon van de te leveren en te ontvangen diensten op elkaar af te stemmen, zijn hiervoor DVO's afgesloten.

Financiële rechtmatigheid

In dit stuk is de analyse op de begrotingsafwijkingen en daarmee de begrotingsrechtmatigheid te lezen. Voor de verantwoordingsgrens van de rechtmatigheid is vastgesteld op 2% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee € 290.682. In deze paragraaf worden echter afwijkingen van boven € 100.000 gepresenteerd.

Analyse begrotingsrechtmatigheid op grond van artikel 189, lid 3 van de Gemeentewet zijn alle begrotingsoverschrijdingen op lasten (en daarmee overeenstemmende balansmutaties) onrechtmatig. Bij de afweging van de vraag of van de begrotingsonrechtmatigheden meetellen in het rechtmatigheidsoordeel van de externe accountant zijn

de criteria “passend binnen het door het bestuur uitgezette beleid”, “sprake van compensatie door direct gerelateerde opbrengsten”, “open-einde-regelingen” en “overschrijding geconstateerd vóór of na verantwoordingsjaar” van belang.

Uit analyse blijkt bij twee van de vijf programma's dat de lasten lager waren dan begroot of gelijk aan de begroting, dus formeel rechtmatig zijn. De overschrijdingen van de lasten van programma 4: stelseltaken vallen onder de toelichtingsgrens. De overschrijding op het resterende programma's 2 en 5 worden onder dit overzicht toegelicht. Daarnaast gaan we met een toelichting in op de stijgende lasten binnen de overhead.

Overzicht baten en lasten *Programma 2 Toezicht en Handhaving*

(x € 1.000)

	Begroting 2025			Realisatie 2025		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan						
<i>Programma 2 Toezicht en Handhaving</i>	6.124	3.746	2.378	6.868	5.152	1.716
Overzicht						
Algemene dekkingsmiddelen			0			
Overhead			0			0
Heffing vennootschapsbelasting						
Onvoorzien		41	-41			0
Saldo van baten en lasten	6.124	3.787	2.337	6.868	5.152	1.716

Zowel de baten, alsmede de lasten liggen hoger binnen dit programma. Dit heeft te maken met een stijgende vraag vanuit de gemeenten en o.a. extra taken vanuit de wetgeving. Ook is er een stijging te zien in de personeelslasten (inhuur) i.v.m. langdurig zieken en deze eerdergenoemde stijgende vraag.

Omdat binnen toezicht en handhaving de meeste mensen werken is de doorbelasting van de overhead binnen dit programma ook het hoogst. Dit heeft een nadelige invloed op het saldo van dit programma.

Overhead

(x € 1.000)	Begroting 2025	Realisatie 2025	Saldo
Personeelskosten management en staf	1.609	2.433	-824
Organisatiekosten	977	2.221	-1.244
Inhuur organisatieontwikkeling	118	-	118
Organisatieondersteuning	720	658	63
Overig	-		
Totaal	3.424	5.311	(1.887)

De personele kosten en inhuur diensten derden bestaan uit de kosten van eigen personeel en de capaciteit van derden die wordt ingehuurd. De stijging zit voornamelijk in de groei van het aantal medewerkers (6 FTE t.o.v. de begroting). Deel van de lasten hiervan worden gedragen door SPUK IPB en de Robuustheidssubsidie, de baten hiervan vallen onder programma 5 projecten. Daarnaast is een gedeelte van de lasten toe te wijzen onder de andere verschillende programma's omdat de overhead kosten ter ondersteuning zijn van de werkinhoudelijke programma's.

Tot slot de organisatiekosten zijn aanzienlijk hoger dan begroot. Het grootste gedeelte is toe te schrijven aan reserveringskosten voor verlofdagen, extra kosten voor verbouwing van ons nieuwe pand, meer ICT kosten door toename aantal personeelsleden en sinds april 2025 zijn de huurkosten onder de organisatiekosten komen te vallen i.p.v. ondersteunende diensten. Ook de inhuur van de Power BI specialisten vallen onder de organisatiekosten.

Overzicht baten en lasten programma 5 Projecten

(x € 1.000)	Begroot 2024			Realisatie 2024		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan						
Programma 5 Projecten	5	0	5	731	225	506
Overzicht						
Algemene dekkingsmiddelen						
Overhead			0			0
Heffing vennootschapsbelasting						
Onvoorzien			0			0
Saldo van baten en lasten	5	0	5	731	225	506

De overschrijding van de lasten binnen projecten komt doordat kosten niet waren begroot. Sinds 2025 komen de hier salariskosten van projectmedewerker op. In begroting werden de salariskosten over 3 grootboekrekeningen verdeeld maar sinds we zijn overgegaan naar de salarisadministratie is dit aangepast naar 6 grootboekrekeningen.

De overige afwijkingen worden onder de volgende tabel toegelicht.

Overzicht van baten en lasten per taakveld

(x € 1.000)

	Taakveld	Begroting 2025		Realisatie 2025		Begroting realisatie
		Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan						
Programma 1 Vergunningverlening	7.4 Milieubeheer	2.516	1.838	2.492	1.821	-7
Programma 2 Toezicht en handhaving	7.4 Milieubeheer	6.124	3.746	6.868	5.152	-662
Programma 3 Advies	7.4 Milieubeheer	2.398	1.657	3.757	1.645	1.371
Programma 4 Stelseltaken	7.4 Milieubeheer	80	379	0	380	-81
Programma 5 Projecten	7.4 Milieubeheer	5	0	731	225	502
Overzichten						0
Overhead	0.4 Overhead ondersteuning organisatie		3.424		5.311	-1.887
Algemene dekkingsmiddelen	0.5 Treasury					0
Bedrag onvoorzien	0.8 Algemene baten en lasten		79		0	79
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten normale bedrijfsvoering		11.123	11.123	13.847	14.534	-687
Bijdrage deelnemers in het tekort 2024				0		
Toevoegingen en ontrekkingen aan de reserves						0
Resultaat		11.123	11.123	13.847	14.534	-687

Binnen programma 1 liggen de lasten € 17.00 lager begroting en dit heeft te maken met lagere personeelslasten binnen team vergunningverlening. Ook dat baten blijven wat achter op begroting.

Binnen programma 2 zijn de lasten € 1.406.000 boven de begroting, ook dit komt door hogere personeelslasten en inhuurkosten. Hiertegenover staan ook hogere baten dan begroot. Dit komt vanuit de stijgende aanvraag vanuit de gemeenten.

Binnen programma 3 is er een forse overschrijding in de baten (€ 1.359.000) vanwege de stijgende vraag in specialistische adviezen.

Tevens wordt de stijging in omzet gedeeltelijk veroorzaakt doordat vergunningsuren zijn geboekt op de productcodes voor specialistische adviezen (C13.4 beleidsondersteuning).

Binnen programma 5 is een duidelijke overschrijding in de baten van € 731.000. Dit komt voornamelijk door de ontvangen subsidies bedragen van energietoezicht en de robuustheidssubsidie. Omdat de omvang van de uren en daarmee de opbrengsten vanuit de uitkeringen vooraf lastig te bepalen is, zijn deze bedragen niet opgenomen in de begroting. De lasten bijhorende programma 5 zitten voornamelijk in de overhead. Vandaar dat hier ook een duidelijke stijging van de lasten zichtbaar is.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardecriterium gaat over de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De voorwaarden hebben betrekking op aspecten zoals: doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur. De overdrachten van onder andere subsidies en uitkeringen zijn bijvoorbeeld aan bepaalde voorwaarden verbonden. Het niet in acht nemen van deze voorwaarden kan leiden tot een onrechtmatigheid.

Binnen dit criterium is er geen onrechtmatigheid vastgesteld.

Het actuele M&O beleid is op dit moment opgesteld en moet nog door het bestuur worden vastgesteld.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De wereld om ons heen verandert continu. Dat betekent dat er altijd ontwikkelingen zijn waar geen rekening mee is gehouden. Deze ontwikkelingen kunnen de ODA geld kosten. Het is daarom verstandig financiële middelen te reserveren voor eventuele tegenvallers. Hoeveel we moeten reserveren hangt af van de risico's die we lopen. Het Algemeen Bestuur van de ODA heeft daartoe in november 2015 een notitie vastgesteld waarin de risico's en de benodigde weerstandscapaciteit zijn bepaald.

Overigens merken we dat het benoemen van de risico's al helpt bij het beperken van de gevolgen. We letten meer op de mogelijke risico's en proberen eerder in te grijpen.

Definities

Hieronder worden de begrippen weerstandscapaciteit, risico en weerstandsvermogen gedefinieerd. Voor de begrippen bestaan soms meerdere definities. Er is steeds gekozen voor de definitie die het meest algemeen in gebruik is of die het beste bij de ODA past.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de ODA beschikt om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken, zonder dat de begroting en het beleid aangepast hoeven te worden. Het gaat om die posten waaruit tegenvallers eventueel bekostigd kunnen worden, zoals de algemene reserve. Onderscheid wordt gemaakt in incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

Onder incidentele weerstandscapaciteit wordt verstaan de capaciteit die de organisatie heeft om eenmalige tegenvallers op te vangen. Onder structurele weerstandscapaciteit verstaan we middelen die permanent inzetbaar zijn om structurele tegenvallers op te vangen.

Risico

Een risico is een onzekere en ongewenste gebeurtenis die een nadelig effect kan hebben op de ODA, de doelen die zijn gesteld of de financiële positie van de ODA.

Weerstandsvermogen

De beschikbare weerstandscapaciteit afgezet tegen de benodigde weerstandscapaciteit noemen we 'weerstandsvermogen'. Het weerstandsvermogen is toereikend wanneer financiële tegenvallers goed opgevangen kunnen worden.

Anders gezegd: Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de financiële positie van een organisatie is. Door voldoende aandacht aan het weerstandsvermogen te besteden, kan worden voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigingen of een hogere bijdrage van de deelnemers.

Om het weerstandsvermogen objectiever te kunnen beoordelen is door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) een waarderingstabel ontwikkeld:

Waarderings-cijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	Groter dan 2,0	Uitstekend
B	Groter dan 1,4 maar kleiner dan 2,0	Ruim voldoende
C	Groter dan 1,0 maar kleiner dan 1,4	Voldoende
D	Groter dan 0,8 maar kleiner dan 1,0	Matig
E	Groter dan 0,6 maar kleiner dan 0,8	Onvoldoende
F	Kleiner dan 0,6	Ruim onvoldoende

Bepaling weerstandscapaciteit ODA

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten, die onverwacht en substantieel zijn, op te vangen.

Binnen de ODA is de beschikbare weerstandscapaciteit aan de hand van twee posten berekend:

- Post algemene lasten/onvoorzien (structurele weerstandscapaciteit, begroting 2025: € 79.000).
- Algemene reserve (incidentele weerstandscapaciteit, stand 31-12-2025: € 118.000).

Welk bedrag is er met de risico's gemoeid?

Om tot een waardering van een risico te komen moeten de (financiële) gevolgen/impact van een risico worden geschat. Vaak is niet exact aan te geven wat de omvang van een risico in financiële zin zal zijn. Daarom maken we gebruik van onderstaande tabel:

Klasse	Omvang
1	€ 0 - € 25.000
2	€ 25.000 - € 75.000
3	€ 75.000 - € 200.000
4	€ 200.000 - € 500.000
5	> € 500.000

Hoe groot is de kans dat het risico zich voordoet?

Voor elk risico is een inschatting gemaakt van de kans dat zich een risico voordoet.

Daarbij is gebruik gemaakt van de volgende kans-klasse indeling:

Klasse	Waarschijnlijkheid	Kans	Referentiebeeld
1	Zeer klein	10%	1 keer per 10 jaar of >
2	Klein	30%	1 keer per 5-10 jaar
3	Gemiddeld	50%	1 keer per 2-5 jaar
4	Groot	70%	1 keer per 1-2 jaar
5	Zeer groot	90%	1 keer per jaar of <

Gekozen uitgangspunten voor inventarisatie van de risico's

Afspraken dienstverleningsovereenkomsten

Met de deelnemers worden afspraken gemaakt over de dienstverlening en de informatievoorziening over en weer voor de taakuitoefening. Afwijkende situaties per deelnemer kunnen de efficiency-doelstellingen onder druk zetten of kunnen leiden tot te weinig werk per medewerker. Het is ook van belang de afspraken met de andere 'OD's juridisch goed te verankeren.

Het risico bestaat uit dat er meer uren noodzakelijk zijn om de taken uit te voeren waardoor minder vraag naar producten ontstaat dan verwacht. Door regelmatig overleg met de partners wordt de kans hierop risico verkleind. Het risico schatten we op € 50.000 (klasse 2) en de kans dat zich dit voordoet op 30% (klein).

Taakuitvoering

Hieronder verstaan we het risico van aansprakelijkheidsstelling bij de reguliere taakuitoefening. Hiervoor zijn de gebruikelijke aansprakelijkheidsverzekeringen gesloten. Het restrisico bestaat uit het betalen van schadevergoedingen waarbij het eigen risico voor de ODA blijft. We schatten de omvang op € 12.500 (klasse 1) en de kans dat zich dit voordoet op 10% (zeer klein).

Deelnemers treden uit de gemeenschappelijke regeling

Mocht een van de deelnemers de keuze maken om uit de gemeenschappelijke regeling te treden, dan zal dit een groot (financieel) effect kunnen hebben op de ODA. We schatten de omvang op € 1.000.000 en de kans dat zich dit voordoet op 10% (zeer klein).

Calamiteit bij bedrijf

De ODA kan het verwijt krijgen niet goed te hebben gehandeld, nalatig te zijn geweest of onvoldoende te hebben gecommuniceerd tijdens of na een calamiteit. Ook is het mogelijk dat de ODA het verwijt krijgt dat ze vooraf (dus voordat de calamiteit plaats vond) niet goed heeft gehandeld. Het vertrouwen in de ODA bij opdrachtgevers en burgers neemt af; schadeclaims en negatieve pers. Voor financiële consequenties zie taakuitvoering.

Als beheersingsmaatregel stellen we hier tegenover het opstellen van een communicatieplan/protocol hoe te handelen bij calamiteiten, praktijksituaties simuleren, kwaliteitsborging producten en kennis blijven delen binnen omgevingsdiensten en met de partners. Het (rest)risico schatten we daarmee op nihil.

Rechtmatigheid

Het niet voldoen aan de rechtmatigheidseisen kan leiden tot juridische procedures en claims. De ODA wordt geacht rechtmatig, d.w.z. overeenkomstig wet- en regelgeving te handelen en moet daarin de opdrachtgevers adviseren. Het onvoldoende rechtmatig functioneren doet afbreuk aan het imago en het vertrouwen in de ODA. Bovendien vormt het rechtmatigheidsaspect onderdeel van de interne controle. We schatten het (rest)risico op nihil.

Bezuinigingen bij de deelnemers

Het risico is dat het rijk bezuinigt op provinciale- en gemeentelijke uitkeringen (Provinciefonds /Gemeentefonds) en/of dat de partner zelf bezuinigingsmaatregelen doorvoert. Voor de ODA bestaat het risico dat provincie en gemeenten een deel van de rijks- of eigen bezuinigingen afwentelen op de ODA. In de eind 2016 vastgestelde verrekensystematiek zijn onder meer afspraken gemaakt, hoe we met tekorten omgaan wanneer deze worden veroorzaakt door bezuinigingen bij de partner. Ondanks deze afspraken schatten we het risico op € 250.000 (klasse 4) en de kans dat het zich voordoet op 20% (klein), maar schatten we de kans wel iets hoger in dan voorgaande jaren vanwege het ravijnjaar.

Loon- en prijsontwikkelingen

Voor 2025 is een nieuwe cao vastgesteld wat zal resulteren in loonstijgingen voor 2025 tot en met 2027: in totaal 6,7% plus 35 euro. De daadwerkelijke verhoging bleef hiermee binnen het gestelde risico. Het risico hebben we ingeschat op € 150.000 (klasse 3) en de kans dat het zich voordoet op 50% (gemiddeld).

Eigen risico voor werknemersverzekeringen

De ODA is eigen risicodragers voor de ziektewet, WW en premie-differentiatie voor WGA (Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeids-gehandicapten). De ODA betaalt het eigen risico en de premie-differentiatie indien een medewerker ziek, verplicht uit dienst gaat of in de WGA komt. We schatten het risico op € 50.000 (klasse 2) en de kans dat zich dit voordoet op 50% (gemiddeld).

Ziekteverzuim

De ODA werkt met een norm aan productie uren van 1.350. Omgerekend is dit 72% naar beschikbare uren. Indien het ziekteverzuim te hoog is, denk bijvoorbeeld aan de medewerkers die werkzaam zijn binnen het primair proces, zet dat de productieve norm onder druk en daardoor de opbrengsten. We schatten het risico op € 70.000 (klasse 2) en de kans dat dit zich voordoet op 50% (gemiddeld). Het ziekteverzuim van de ODA over 2025 bedraagt 7,9%. Dit ligt boven het landelijk gemiddelde voor openbaar bestuur en overheidsdiensten (circa 5,0%; bron CBS). Wel stellen we vast dat het ziektepercentage vooral zichtbaar is in het primair proces.

Werkkostenregeling

Op 1 januari 2015 is de werkkostenregeling in werking getreden. Deze regeling begrenst het maximaal te besteden bedrag aan onbelaste vergoedingen en verstrekkingen voor de werknemers. Boven de vrije ruimte is loonbelasting in de vorm van een eindheffing van 80% verschuldigd. Deze regeling kan financiële gevolgen hebben voor de loonkosten. We gaan daar vooralsnog niet van uit. We schatten het risico in op € 12.500 (klasse 1) en de kans dat zich dit voordoet op 30% (gemiddeld).

BTW

Het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF) is per 2015 gekoppeld aan de accrespercentages zoals deze volgen uit de normeringssystematiek voor het gemeentefonds.

Het plafond wordt aangepast voor taakmutaties (zoals decentralisaties) die gepaard gaan met onttrekkingen of toevoegingen aan het BCF. Als het plafond wordt overschreden, komt het verschil ten laste van het gemeentefonds. Het risico is dat de gemeenten deze overschrijding (deels) gaan afwentelen op de ODA en daardoor minder producten gaan afnemen.

Vooralsnog schatten we dit risico op nihil.

Vennootschapsbelastingplicht

Met ingang van 1 januari 2016 worden ook de lokale overheden belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Dit geldt in beginsel ook voor de gemeenschappelijke regelingen zoals de ODA. In 2016 zijn door de Omgevingsdiensten afspraken gemaakt met de Belastingdienst. De inschatting is dat de kans dat ODA vennootschapsbelasting moet betalen zeer klein is.

Productenboek

Het risico is dat de gehanteerde normen in het productenboek afwijken af van de werkelijkheid waardoor de kosten per product hoger of lager zijn dan vooraf verwacht.

Het is zaak de normen regelmatig te toetsen en bij te stellen waar nodig. In 2019 had de ODA een behoorlijk tekort. In 2020 hebben we een tijdschrijfanalyse uitgevoerd. Aan de hand hiervan bleek dat de productvergoeding voor specialistische ondersteuning onvoldoende kostendekkend was en zijn daarop de normen aangepast. We schatten het risico van onvoldoende dekking op € 50.000 (klasse 2) en de kans dat zich dit voordoet op 30% (klein).

Automatisering

Het risico is productieverlies door uitval en reparatie van de verschillende systemen waardoor meer uren noodzakelijk zijn om de taken te verrichten dan waarmee rekening is gehouden. We schatten het risico op € 12.500 (klasse 1) en de kans dat zich dit voordoet op 50% (gemiddeld).

Aanbestedingen

Het risico is dat aanbestedingen niet worden uitgevoerd volgens vastgesteld (Europese en ODA) inkoop- en aanbestedingsbeleid waardoor financiële middelen zijn benodigd voor rechtszaken en de consequenties van deze rechtszaken.

We schatten het risico op € 137.500 (klasse 3) en de kans dat zich dit voordoet op 10% (klein).

Outputmodel (medewerkers)

Het outputmodel vanaf 2017 vergt een geheel andere strategie in de bedrijfsvoering dan we tot dusverre gewoon zijn. De ODA wordt tot op zekere hoogte afhankelijk van de vraag van onze klanten (lees: de partners). Ook voor de medewerkers betekent dit een omslag. We zullen hiermee ervaring moeten opdoen.

Het beleid van onze partners kan leiden tot meer of minder vraag naar producten, incidenteel maar wellicht ook structureel. Het zal niet altijd vanzelfsprekend zijn dat de vraag naar de (soort) producten overeenkomt met de beschikbare capaciteit. We zullen daarop tijdig moeten inspelen. De strategische personeelsplanning die regelmatig bijgesteld wordt, kan ons daarbij uitstekend van dienst zijn.

We schatten het risico op € 50.000 (klasse 2) en de kans dat zich dit voordoet op 30% (klein).

Gelders Stelsel

Er is een verbeterplan opgesteld op basis van de uitgevoerde evaluatie van het Gelders Stelsel. De mogelijke maatregelen zijn niet op geld doorgerekend. Mogelijk kunnen een aantal maatregelen leiden tot extra kosten voor de ODA. We schatten het risico op € 12.500 en de kans dat zich dit voordoet op 70% (groot).

Datalekken

Iedereen heeft recht op eerbiediging en bescherming van zijn persoonlijke levenssfeer en een zorgvuldige omgang met zijn persoonsgegevens. De regels hiervoor zijn vastgelegd in de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). Hierin staat dat persoonsgegevens moeten worden beveiligd tegen verlies en tegen onrechtmatige verwerking. Een datalek moet worden gemeld aan de Autoriteit Persoonsgegevens als het leidt tot een aanzienlijke kans op ernstige nadelige gevolgen voor de bescherming van persoonsgegevens, of als het ernstige nadelige gevolgen heeft voor de bescherming van persoonsgegevens. Het datalek moet daarnaast ook worden gemeld aan de betrokkene indien het waarschijnlijk ongunstige gevolgen zal hebben voor diens persoonlijke levenssfeer. Bij overtreding van de meldplicht datalekken uit de Wbp kan de Autoriteit Persoonsgegevens een bestuurlijke boete opleggen. We schatten het risico op € 150.000 (klasse 3) en de kans dat zich dit voordoet op 20% (klein). Dit risico zien we wel als een stijgende risico over de aankomende jaren. Vandaar de aanpassing t.o.v. jaar.

We zijn als organisatie steeds meer aan het bewegen naar een data gedreven organisatie, wat de kans op datalekken vergroot. We zijn als organisatie kritisch op onze manier van werken en met een data beveiligingsbeleid bezig.

Financieel effect van deze risico's

We willen het totale financiële effect van deze risico's weten. Dit hebben we nodig om vast te stellen of onze financiële buffer voldoende is. In de volgende tabel wordt het financieel effect berekend.

Risico's	Geschatte omvang	Geschatte kans in %	Financieel effect van de risico's
Afspraken dienstverleningsovereenkomsten	€ 50.000	30%	€ 15.000
Taakuitvoering	€ 12.500	10%	€ 1.250
Uitreden deelnemer GR	€ 1.000.000	10%	€ 100.000
Calamiteit bij bedrijf	nihil	0	€ 0
Rechtmatigheid	nihil	0	€ 0
Bezuinigingen bij de deelnemers	€ 250.000	20%	€ 50.000
Loon- en prijsontwikkelingen	€ 150.000	50%	€ 75.000
Eigen risico voor werknemersverzekeringen	€ 50.000	50%	€ 25.000
Ziekteverzuim	€ 70.000	50%	€ 35.000
Werkkostenregeling	€ 12.500	30%	€ 3.750
BTW	nihil		€ 0
Vennootschapsbelastingplicht	nihil		€ 0
Productenboek	€ 50.000	30%	€ 15.000
Automatisering	€ 12.500	50%	€ 6.250
Aanbestedingen	€ 137.500	10%	€ 13.750
Outputmodel	€ 50.000	30%	€ 15.000
Gelders Stelsel	€ 12.500	70%	€ 8.750
Omgevingswet	€ 0	0%	€ 0
Datalekken	€ 150.000	20%	€ 30.000
Totaal			€ 393.750

Niet alle risico's komen tegelijk voor. Ook zijn de gevolgen van de risico's niet altijd maximaal. Het geldt dat nodig is om de risico's op te kunnen vangen is daarom minder dan alle risico's bij elkaar opgeteld. Een praktische methode om het effect te berekenen is het maximale risico te vermenigvuldigen met de kans dat het risico zich voordoet. We noemen dit het kwantificeren van de risico's. In de tabel kwantificering risico's zijn de eerder genoemde risico's gekwantificeerd.

In de becijfering is rekening gehouden met de kans dat een risico zich voordoet. Het gaat dan om de **individuele risico's** en de kans dat dit (individuele) risico zich periodiek voordoet. De kans dat **alle** risico's zich op enig moment **tegelijkertijd** voordoen is o.i. aanzienlijk lager. Daartoe hanteren we een dempingfactor van 0,5. Het totaal van de financiële risico's komt daardoor op € 196.875.

Weerstandsvermogen

Zoals hierboven becijferd, hebben we de benodigde weerstandscapaciteit bepaald op € 196.875. De beschikbare weerstandscapaciteit is € 197.000. (Per 31-12-2025 is € 118.000 van de Algemene Reserve vrij besteedbaar + het in de begroting 2025 beschikbare bedrag voor onvoorzien van € 79.000).

Gebruiken we de formule en waarderingstabel (zie hiervoor) dan ziet dit er als volgt uit:

	Beschikbare weerstandscapaciteit
Ratio weerstandsvermogen =	-----
	Benodigde weerstandscapaciteit
In bedragen: € 197.000 / € 196.875 = 1,0	
Waarderingscijfer: C	
Betekenis: Voldoende	

Uit de analyse blijkt dat het weerstandsvermogen op basis van de berekening die voor ligt voldoende is.

Kengetallen en ratio's

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten dient een aantal financiële kengetallen in de jaarrekening te worden opgenomen. Deze kengetallen dienen om een beter inzicht te bieden in de financiële positie van de ODA. Het overzicht bevat de volgende kengetallen.

Verlooptabel Kengetallen en ratio's in procenten

Jaarverslag 2025 Kengetallen in %	Verloop van de kengetallen		
	Jaarrekening	Begroting	Jaarrekening
	2024	2025	2025
1a. Netto schuldquote	-7	-3	-1
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-7	-3	-1
2. Solvabiliteitsratio	21	21	-9
3. Structurele exploitatieruimte	0	0	0
4. Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
5. Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De netto schuld quote en de netto schuld quote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen geven inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuld quote is in balans; we hebben net zoveel uitzettingen dan schulden.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de ODA in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het percentage is in 2025 negatief en slechter dan in 2024 en dit hangt samen met het negatief resultaat van 2025 en de vooruit gefactureerde voorschotten 1e termijn 2026. Dit wordt in 2026 gelijkgetrokken. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. De meeste verschillen zijn van incidentele aard. Zie hiertoe het overzicht van de incidentele baten en lasten als onderdeel van de jaarrekening.

Financiering

De wet Financiering decentrale overheden (FIDO) verplicht gemeenschappelijke regelingen richtlijnen vast te stellen voor het beheer van de geldstromen en de risico's die daaraan zijn verbonden. Hiervoor heeft het algemeen bestuur op 15 december 2016 een geactualiseerd treasurystatuut vastgesteld. De wijzigingen betreffen onder meer het opnemen van het in 2014 ingevoerde schatkistbankieren en het schrappen van bepalingen die voor de ODA niet van toepassing zijn. Qua vormgeving is overgestapt van een beschrijvend statuut naar een artikelsgewijs opgebouwd treasurystatuut.

Treasuryfunctie

De wet Financiering decentrale overheden (FIDO) verplicht de gemeenschappelijke regeling richtlijnen vast te stellen voor het beheer van de geldstromen en de risico's die daaraan zijn verbonden. De treasuryfunctie maakt onderdeel uit van de ondersteunende financiële diensten die de gemeente Berkelland voor de Omgevingsdienst Achterhoek verricht.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft aan in welke mate in de financiering van investeringen mag worden voorzien in de vorm van kortlopende middelen. De kasgeldlimiet voor een GR volgens de Wet FIDO bedraagt 8,2% van het totaal van de primitieve begroting, voor 2025 is dit € 11.123.000. De kasgeldlimiet bedraagt dan € 912.086. Tot nu toe heeft de ODA nog niet hoeven lenen. Aan de hand van de tijdige bevoorschotting worden de lopende activiteiten gefinancierd en is externe financiering niet nodig.

Wel moet geconstateerd worden, dat bij een behoorlijke toename van activiteiten zoals in het jaar 2018, er een financieringsprobleem kan ontstaan omdat er pas aan het einde van het jaar wordt afgerekend met de partners. In dat geval zal de ODA actie ondernemen om het financieringsprobleem op te pakken.

Drempelbedrag kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet zorgt ervoor dat er niet te veel kortlopende leningen worden aangetrokken. De gemiddelde netto-vlottende schuld per kwartaal van een openbaar lichaam mag de kasgeldlimiet niet overschrijden. In 2025 is er in geen enkel kwartaal sprake geweest van een overschrijding.

De ruimte onder de limiet was voor:

1e kwartaal 2025	€ 2.362.000
2e kwartaal 2025	€ 3.143.000
3e kwartaal 2025	€ 2.588.000
4e kwartaal 2025	€ 2.571.000

Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn aankopen die een meerjarig gebruik dienen en die we meestal aanduiden als investeringen. Artikel 3 van de financiële verordening bepaalt dat nieuwe investeringen in de begroting moeten worden vermeld.

Mocht de Omgevingsdienst Achterhoek met investeringen worden geconfronteerd dan hanteren we de volgende afschrijvingstermijnen. Voor investeringen hanteren we de volgende afschrijvingstermijnen.

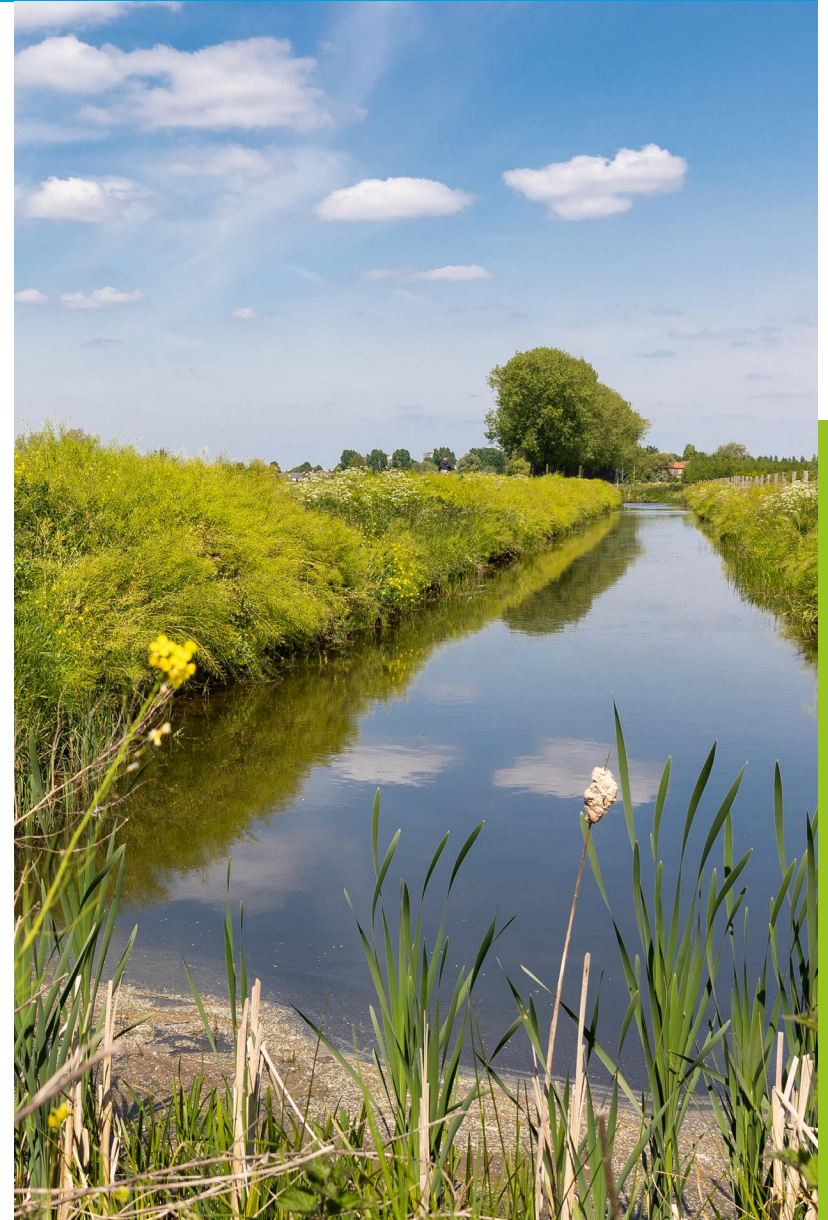
- hardware 3 jaar
- software 5 jaar
- dienstvervoermiddelen 7 jaar

Overigens bepaalt de financiële verordening (artikel 6) dat materiële vaste activa met economische waarde annuïtair worden afgeschreven. In 2024 zijn er geen investeringen in kapitaalgoederen gedaan.

Uitstel overname van het archief

De ODA was voornemens om per 2025 te beginnen met het overnemen van de archieftaken van onze gemeenten. Omdat de ODA gaat fuseren met de omgevingsdienst Veluwe, stellen we dit uit en wordt dit verder in het fusietraject meegenomen.

Wet open overheid (Woo)

De Wet open overheid (Woo) is sinds 1 mei 2022 in werking en vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Tevens is de Wet elektronische publicaties van kracht, gericht op digitale toegankelijkheid van overheidsinformatie.

De ODA is gestart met de implementatie van de Woo en de Wet elektronische publicaties in de organisatie en de werkprocessen. Dit betreft onder meer de inrichting van informatiebeheer en publicatieprocessen.

Daarnaast vindt afstemming plaats met de deelnemers over de mate van actieve openbaarmaking van documenten. De uitwerking hiervan is nog in ontwikkeling.

Ook wordt gewerkt aan een verdere ontwikkeling naar datagedreven en informatiegestuurd werken, waarbij de informatiebehoefte vanuit de Omgevingswet en de Woo in beeld wordt gebracht.

Concrete keuzes over actieve openbaarmaking en de omvang van te publiceren documenten zijn nog niet definitief vastgesteld en worden in samenwerking met de deelnemers nader uitgewerkt. Hierdoor kan nog geen kwantitatieve inschatting worden gegeven.

De voorgenomen overdracht van archieftaken wordt in samenhang gezien met de beoogde samenwerking/fusie met de Omgevingsdienst Veluwe. Besluitvorming hierover vindt nog plaats.

Jaarrekening 2025

Balans per 31 december 2025
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling
Toelichting op de balans
WNT-verantwoording
Overzicht van baten en lasten
Toelichting op overzicht van baten en lasten

Balans per 31 december 2025

ACTIVA

(bedragen x € 1.000)

	Ultimo 2024	Ultimo 2025
Vaste activa		
Financiële activa		
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	2	2
Totaal vaste activa	2	2
Vlottende activa		
Vorraden		
- Onderhanden werk	0	0
	0	0
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
- Vorderingen op openbare lichamen	1.694	2.832
- Rekening courant verhouding met het Rijk	579	3.322
	2.273	6.154
Liquide middelen		
- Banksaldi	5	5
	5	5
Overige vlottende activa		
- Overige vorderingen		37
- De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voor financiering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel		
- Vooruitbetaalde bedragen	125	14
	125	51
Totaal vlottende activa	2.403	6.210
Totaal activa	2.405	6.212

Balans per 31 december 2025

PASSIVA

(bedragen x € 1.000)

	Ultimo 2024	Ultimo 2025
Vaste passiva		
Eigen vermogen:		
- Algemene reserve	12.165	118
- Bestemmingsreserve	448	
- Gerealiseerd resultaat	-97	-687
Voorzieningen	279	590
Totaal vaste passiva	795	21
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:		
- Banksaldi		
- Crediteuren	410	295
- Overige schulden		
Overlopende passiva		
- De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	6	4.218
- Nog te betalen bedragen	1.194	1.678
Totaal vlottende passiva	1.610	6.191
Totaal activa	2.405	6.212
Aan natuurlijke of rechtspersonen verstrekte borg- en of garantiestellingen	0	0

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

Deze jaarrekening is samengesteld met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden als last genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar.

Balans

Activa

Vaste activa

Financiële activa

Waarborgsommen

Betreffen betaalde waarborgsommen voor geleasede dienstvoertuigen.

Vlottende activa

Voorraden

Het onderhanden werk is gewaardeerd tegen reeds gemaakte uren maal het geldende uurtarief.

Overige vlottende activa

De overige vlottende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Passiva

Vaste passiva

Voorzieningen

De voorziening harmonisatietoelagen betreft een voorziening voor verplichtingen samenhangend met rechten van voormalig provinciale medewerkers. De voorziening is gevormd ter hoogte van verkregen gelden die voor de medewerkers wordt aangewend.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva

Deze passiva worden tegen de nominale waarde opgenomen.

Resultaatbepaling

De exploitatielasten van de Omgevingsdienst Achterhoek bestaan hoofdzakelijk uit bedrijfsvoeringskosten. Er is geen sprake van een rechtstreeks risico voor de Omgevingsdienst omdat de deelnemers in de Gemeenschappelijke Regeling uiteindelijk garant staan voor de bijdragen aan de ODA. De verdeling van de kosten vindt plaats op basis van de in de begroting 2025 afgesproken verdeelsleutel: De (verwachte) afname van de partners per programma.

Toelichting op de balans

Activa

Vaste activa

Financiële activa

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer (€ 2.000)

Het betreft hier betaalde waarborgsommen in het kader van lease van bedrijfsauto's.

Vlottende activa

Vorraden

Onderhanden werk (€ 0)

Aangezien de onderhanden werk positie per jaareinde is verrekend met de deelnemers, maakt de "onderhanden werk positie" in 2025 onderdeel uit van de nog te ontvangen deelnemersbijdragen en is derhalve verantwoord onder de verantwoord onder de vorderingen op openbare lichamen.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen op openbare lichamen (€ 2.832.000)

Het betreft vorderingen op enkele deelnemende gemeenten van de gemeenschappelijke regeling, op andere omgevingsdiensten, de Provincie en de belastingdienst.

Rekening courant verhouding met het Rijk (€ 3.322.000)

Saldo tegoed op het Ministerie van Financiën in het kader van schatkistbankieren van € 3.322.000.

Liquide middelen

Banksaldi (€ 5.000)

Het banksaldo van de lopende rekening bij de BNG per 31 december 2025.

Drempelbedrag schatkistbankieren

Van de verplichting om overtollige middelen bij het rijk aan te houden is een bepaald “drempelbedrag” uitgezonderd. Dit drempelbedrag is voor de ODA € 1.000.000. Voor ieder kwartaal over 2025 dient te worden

toegelicht welk bedrag met inachtneming van het drempelbedrag door de ODA buiten 's Rijks schatkist is aangehouden. De ODA is in 2025 elk kwartaal onder het drempelbedrag gebleven.

Hieronder wordt de specificatie per kwartaal weergegeven.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)

		Verslagjaar			
(1)	Drempelbedrag	1.000	1.000	1.000	1.000
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	64	41	59	47
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	936	959	941	953
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0
(1) Berekening drempelbedrag		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	11.123			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	11.123			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
Minimumbedrag	Drempelbedrag	1.000	1.000	1.000	1.000
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen		Kwartaal 1			
		Kwartaal 2			
		Kwartaal 3			
		Kwartaal 4			
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	5.777	3.691	5.430	4.330
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	64	41	59	47

Overige vlottende activa

Overige vorderingen (€ 37.000)

Per 31 december 2025 zijn er, buiten de vorderingen op openbare lichamen, 5 vorderingen op leveranciers van ons.

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel (€ 0)

Per 31 december 2025 staan er geen voorschotbedragen open.

Vooruitbetaalde bedragen (€ 14.000)

In 2025 zijn licenties betaald, die betrekking hebben op het dienstjaar 2026. De lasten worden in 2026 in de exploitatie verantwoord.

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Algemene reserve (€ 118.000)
Bestemmingsreserve (€ 0)

Omschrijving	Saldo 1-1-2025	Bestemmings- resultaat 2024	Toevoegingen	Onttrekingen	Saldo 31-12-2025
Algemene reserve	164.781	-46.710	0	0	118.071
Gerealiseerd resultaat	-96.710	96.710			0
Bestemmingsreserve Omgevingswet	50.000	-50.000		0	0
Bestemmingsreserve Huisvesting	398.000		0	398.000	0
Totaal	516.071	0	0	398.000	118.071

Toelichting

Algemene reserve (€ 118.000)

Het saldo van de algemene reserve bedroeg per 1 januari 2025 afgerond € 165.000. Ter dekking van het nadelig resultaat van 2024 is € 47.000 onttrokken aan de reserve. Hierdoor is de reserve nu € 118.000.

Bestemmingsreserve (€ 0)

Ter dekking van het nadelig resultaat van 2024 is € 50.000 onttrokken aan de bestemmingsreserve Omgevingswet. Hierdoor staat deze reserve nu € 0. Voor de nieuwe huisvesting in Doetinchem zijn in 2025 kosten gemaakt. De hiervoor gereserveerde middelen van € 398.000 zijn aangewend.

Gerealiseerd resultaat (€ -687.000)

Het nadelig exploitatieresultaat over 2025 is € 687.000.

Voorzieningen

Verloop van de voorzieningen:

Omschrijving	Saldo 1-1-2025	Toevoegingen	Vrijgevallen	Aanwendungen	Saldo 31-12-2025
Voorziening harmonisatietoelagen	5.719		5.719		0
Voorziening verlof	5.402	118.067			123.469
Voorziening spaarverlof	267.891	198.557			466.448
Totaal	279.012	316.624	5.719	0	589.917

Toelichting

De provincie heeft in 2014 enkele rechtspositionele verplichtingen, waaronder de harmonisatietoelagen, voor voormalige provinciale medewerkers die zijn overgegaan naar de ODA afgekocht. In 2025 is het laatste deel van bijna € 6.000 vrijgevallen. De voorziening kan hiermee vervallen.

Medewerkers kunnen uren afzonderen voor pensioen. Hiervoor is een voorziening verlof gevormd van afgerond € 123.000.

Vanaf 2022 kunnen medewerkers vakantie-uren sparen. Aangezien erbij verlofsparen sprake is van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, is hier een voorziening voor gevormd. Per 31 december 2025 is hiervoor € 466.000 afgezonderd.

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Crediteuren (€ 295.000)

De belangrijkste crediteuren per 31 december 2025:

Omschrijving	Bedrag
Sweco, project omgevingswet	€ 49.000
Gemeente Berkelland, financiële adm. + implementatie salarisadm.	€ 44.000
Omgevingsdienst Nederland, diverse cursussen	€ 37.000
ODRA, complexe handhaving	€ 22.000
Diverse kleine(re) crediteuren	€ 143.000
Totaal	€ 295.000

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkering met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren (€ 4.218.000).

Het gaat hierbij om de volgende voorschotbedragen:

Omschrijving	Saldo 1-1-2025	Toevoegingen	Aanwendungen	Saldo 31-12-2025
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, IB programma VTH E93	5.996	247.068	247.068	5.996
Deelnemende gemeenten ODA, voorschot dienstverlening 2026	0	4.212.075		4.212.075
Totaal	5.996	4.459.143	247.068	4.218.071

Nog te betalen bedragen (€ 1.678.000)

Omschrijving	Bedrag
Belastingdienst, Omzetbelasting 2025	€ 885.000
Belastingdienst, afdracht loonheffing 2025	€ 632.000
Gemeente Oost Gelre, afrekening 2025	€ 95.000
Cauberg, dienstverlening 2025	€ 56.000
Diverse kleinere bedragen nog te betalen	€ 10.000
Totaal	€ 1.678.000

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

De gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Achterhoek heeft een huurverplichting voortvloeiend uit een meerjarig huurcontract eindigend op 30 april 2035 met een optie tot 5 jaarlijkse verlenging. De huur wordt jaarlijks geïndexeerd. De huurlasten voor 2026 zullen € 142.500 bedragen. De daarbij behorende servicekosten bedragen jaarlijks € 42.210.

WNT-verantwoording 2025

De WNT is van toepassing op Omgevingsdienst Achterhoek. Het voor de Omgevingsdienst Achterhoek toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000,00. Dit betreft het algemeen WNT-bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2025 bedragen x € 1

P.G.M. van Oosterbosch

Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01-01 t/m 13-07
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in ft)	0,89
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	60.642,75
Beloningen betaalbaar op termijn	9.815,00
<i>Subtotaal</i>	<i>70.457,75</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	116.368,11
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	70.457,75
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2024 bedragen x € 1

P.G.M. van Oosterbosch

Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in ft)	0,89
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	111.778,49
Beloningen betaalbaar op termijn	18.186,24
<i>Subtotaal</i>	<i>129.964,73</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	207.370,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	129.964,73
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2025

bedragen x € 1	J. Verstand
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functieervulling in 2025	01-07 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in ft)	1
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	85.605,00
Beloningen betaalbaar op termijn	13.761,00
<i>Subtotaal</i>	<i>99.366,00</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	123.000,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	99.366,00
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Niet van toepassing.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Niet van toepassing.

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

Naam topfunctionaris	Functie
J.H.A van Oostrum	DB/AB vz
M.A.J. Bennink	DB/AB
M. Eggink-Meuleman	DB/AB
H.J.M. Verschure	DB/AB
T.M.M. Kok	AB
H.G. Bulten	AB
G.J.M. Nijland	AB
G.E. Visser	AB
G.J. Teselink	AB
W.J.P. Pelgrom	AB
D.E. Vreugdenhil	AB

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100

Niet van toepassing.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100 waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

Niet van toepassing.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

Niet van toepassing.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen¹.

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd.

Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen van de ODA en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de algemeen bestuur op 17 januari 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht. Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de algemeen bestuur bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 290.682.

Over- en overschrijding van baten of overschrijdingen van lasten/ investeringen zijn onrechtmatig als deze afwijkingen niet tijdig in de (bijgestelde) begroting zijn verwerkt. Onder tijdig wordt verstaan: afwijkingen van de (bijgestelde) begroting worden bij de jaarrekening gemeld en toegelicht. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van oktober 2025.

1) De afwijkingen (fouten en/of onduidelijkheden als gedefinieerd in de notitie rechtmatigheidsverantwoording) worden alleen in de rechtmatigheidsverantwoording vermeld indien de door het algemeen bestuur gestelde verantwoordingsgrens voor rechtmatigheid is overschreden. Op basis van afspraken tussen het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur kunnen afwijkingen die lager zijn dan deze grens in de paragraaf bedrijfsvoering worden vermeld.

Bevinding

Uit de rechtmatigheidsverantwoording blijkt dat in 2025 voor een bedrag van € 3.519.000 afwijkingen zijn geconstateerd in de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties. Dit bedrag overschrijdt de geldende verantwoordingsgrens van € 290.682. Het dagelijks bestuur stelt vast dat deze afwijkingen passen binnen de door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken en daarom als acceptabel worden beoordeeld. Deze bestuurlijke lijn is tevens voortgezet in de voorliggende begrotingswijziging 2026. De bevindingen zijn daarom in de jaarrekening verantwoord en nader toegelicht.

Begrotingscriterium (x € 1.000)	
1A. Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander het bestuur vastgesteld autorisatieniveau)	€ 3.519
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 0
2. Ongeautoriseerde reservemutaties p.s. veelal zijn dit ook getrouwe beeld fouten, die in de jaarstukken aangepast kunnen worden	€ 0
3. Overschrijding van baten en/of overschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan het bestuur zijn gemeld (hangt af van de intern vastgelegde spelregels in bijvoorbeeld de financiële verordening art. 212 Gemeentewet over de planning & controlcyclus, budgetafwijkingen, budgetoverheveling etc.).	€ 0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	€ 3.519
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geïdentificeerd en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	€ 3.519
5. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering)	€ 0
Voorwaardencriterium	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering)	€
M&O criterium	
Geen bevindingen	
Totaal van onrechtmatigheden	€ 3.519

Het totaal van de onrechtmatigheden is € 3.519.000. Deze komen voort uit overschrijdingen binnen de lasten programma's zowel op de lasten, alsmede op de baten. De toelichting op deze overschrijdingen kunt u terugvinden in de VIII paragrafen (pagina 34).

Daarnaast is in de paragraaf bedrijfsvoering op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Overzicht van baten en lasten

Baten en lasten per programma

Overzicht van baten en lasten per taakveld

(x € 1.000)

(x € 1.000)		Begroting 2025		Realisatie 2025		Begroting realisatie
	Taakveld	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan						
Programma 1 Vergunningverlening	7.4 Milieubeheer	2.516	1.838	2.492	1.821	-7
Programma 2 Toezicht en handhaving	7.4 Milieubeheer	6.124	3.746	6.868	5.152	-662
Programma 3 Advies	7.4 Milieubeheer	2.398	1.657	3.757	1.645	1.371
Programma 4 Stelseltaken	7.4 Milieubeheer	80	379	0	380	-81
Programma 5 Projecten	7.4 Milieubeheer	5	0	731	225	502
Overzichten						0
Overhead	0.4 Overhead ondersteuning organisatie		3.424		5.311	-1.887
Algemene dekkingsmiddelen	0.5 Treasuary					0
Bedrag onvoorzien	0.8 Algemene baten en lasten		79		0	79
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten normale bedrijfsvoering		11.123	11.123	13.847	14.534	-687
Bijdrage deelnemers in het tekort 2024				0		
Toevoegingen en ontrekkingen aan de reserves						0
Resultaat		11.123	11.123	13.847	14.534	-687

De baten en lasten over de programma's zijn op directe wijze toegerekend aan de hand van de directe kosten en opbrengsten per productgroep. De baten en lasten zijn weergegeven aan de hand van het format dat met de Gelderse Omgevingsdiensten onderling is afgesproken. Voor de toelichting op de programma's wordt verwezen naar de desbetreffende beleidshoofdstukken

Baten en lasten naar kosten categorieën

Omschrijving (x € 1.000)	2024 Realisatie	2025 Begroting	2025 Realisatie
Lasten			
1 Personele kosten/Inhuur en diensten derden	10.071	8.869	11.105
2 Organisatiekosten	1.357	957	2.391
3 Organisatieontwikkeling en SPP	0	118	0
4 Bovenregionale taken	432	380	380
5 Organisatie ondersteuning	706	720	658
6 Algemene lasten	0	79	0
Totaal Lasten	12.566	11.123	14.534
Baten			
21 Bijdragen van derden	1.069	85	731
25 Bijdragen deelnemers	11.400	11.038	13.116
Totaal baten	12.469	11.123	13.847
Resultaat reguliere bedrijfsvoering	-97	0	-687
Verrekening resultaat			
26 Verrekening met deelnemers rekeningsaldo			
27 Bijdrage/Onttrekking algemene reserve			0
Gerealiseerde resultaat	-97	0	-687

Toelichting overzicht van baten en lasten

Lasten (€ 3.411.000 nadelig)

Personeelskosten/inhuur en diensten derden (€ 2.236.000 nadelig)

De personele kosten en inhuur diensten derden bestaan uit de kosten van eigen personeel en de capaciteit van derden die wordt ingehuurd. Deze inhuur betreft zowel detacheringen als gerichte dienstverlening door bureaus. De capaciteit van derden is de flexibele schil naast de eigen capaciteit van de ODA. Opbrengsten uit werkzaamheden van medewerkers van de ODA voor derden (zoals expertise ZZS voor ODNL) komen ten gunste van deze post.

De totale lasten vallen ruim € 2.236.000 hoger uit. Er zijn in de afgelopen jaren grote verschillen ontstaan tussen begroting en realisatie. In 2025 is door de ODA daarom voorgesteld om dit op te lossen via een begrotingswijziging. Mede door een mogelijke fusie is door het Algemeen Bestuur eerst gevraagd om de eerdergenoemde verkenning tot een mogelijke fusie uit te voeren. Daarbij is de begrotingswijziging 2025 uitgesteld naar 2026 en afgesproken om de hogere kosten op basis van werkelijke realisatie af te rekenen.

Organisatiekosten (€ 1.435.000 nadelig)

De organisatiekosten zijn aanzienlijk hoger dan begroot. Het groot deel hiervan (€ 316.624) is toe te schrijven aan reserveringskosten voor verlofdagen. Daarnaast heeft de groei in FTE's in 2025 geleid tot hogere uitgaven voor onder andere opleiding, reiskosten, overige personeelskosten en ICT. Ook zijn de huurkosten van het pand aan de Hanzepand in Doetinchem onder de organisatiekosten gekomen. Voorheen stond dit onder ondersteunende dienst (gemeente Bronckhorst).

Organisatieontwikkeling en SPP (€ 0)

De kosten hangen samen met de ontwikkeling van de informatievoorziening van de gemeenschappelijke Omgevingsdiensten in het Gelders stelsel. De kosten hiervan zijn geboekt bij bovenregionale taken. Daarnaast zijn de kosten voor de ontwikkeling van ICT-voorzieningen, waaronder Power BI en dataontwikkeling, geboekt onder de organisatiekosten. Dit betekent dat er geen uitgaven zijn geboekt binnen de categorieën ontwikkeling en SPP.

Bovenregionale taken (€ 0)

Bovenregionale taken (bedragen in € 1.000)	Realisatie 2024	Begroot 2025	Realisatie 2025
OD De Vallei - Kwaliteit en coordinatie	16	23	3
OD de Vallei Voorschot beheerskosten I GO+ 2025	12		38
OD de Vallei licenties Happynizr 2025	2		2
OD Rivierenland - Ketentoezicht	88	85	92
OD Veluwe (voorheen Veluwe - IJssel) Portaal en Kenniscentrum	85	91	52
OD Veluwe BSbM voorschot 2025	8		-3
OD Veluwe Besluitvorming bijdragen 2025 GOO van gem.per regi	27		14
OD Regio Arnhem Complexe handhaving, meetdienst en bezwaar en beroep	95	46	115
OD Regio Arnhem GCH 2025	16	0	16
OD Regio Nijmegen Complexe Vergunningen	109	0	28
OD Veluwe (voorheen Noord Veluwe) Bestuur Strafschikking Milieu		11	
OD Achterhoek - Personeel en Organisatie	27	95	25
Stelsel HR vergoedingen OD de Vallei,Rivierenland, regio Arnhem,			
Regio Nijmegen en Veluwe	-62	0	-51
Omgevingsdienst NL SPUK - THE bijdrage	5		4
Diversen	5	28	44
Totaal	432	380	380

De totale uitgaven aan de partners in het stelsel bedragen € 380.000,-. Binnen de uitgaven is een onderscheid te maken tussen de pure bovenregionale taak die als organisatiekosten/overhead gelden en kosten die betrekking hebben op dienstverlening op de primaire processen vergunningverlening en toezicht en handhaving.

Organisatie ondersteuning (€ 62.000 voordelig)

Omschrijving (bedragen in € 1.000)	2024 Realisatie	2025 Begroting	2025 Realisatie
Berkelland			
Financieel (beheer)	65	82	95
Bronckhorst			
Huisvesting en facilitaire ondersteuning	177	188	61
Hanzepad			
Huisvesting			
Doetinchem			
Informatisering en automatisering	429	450	504
Lochem			
Personeels- en salarisadministratie	35	0	-2
Totaal	706	720	658

Dit jaar zijn kosten voor Personeel- en Salarisadministratie overgeheveld naar de gemeente Berkelland vandaar dat door ook de kosten hoger zijn begroot. Voor huisvesting kosten hebben we nog voor 4 maanden kosten gehad voor de huisvesting in het pand van Gemeente Bronckhorst. Per 1 april zijn we verhuisd naar het pand in Doetinchem. De kosten hiervan staan nu onder de Organisatiekosten, vandaar dat deze kosten hier in mindering zijn gebracht. De kosten voor informatisering en automatisering zijn hoger daar we in het pand in Doetinchem meer werkplekken hebben en dus ook meer kosten. Ook de sterkte groei in het aantal FTE t.o.v. de begroting zorg voor hogere kosten.

Algemene lasten (€ 79.000 voordelig)

Deze post wordt gebruikt ter dekking van hogere kosten voor personele capaciteit en inhuur derden; als zodanig begroot om flexibel in te zetten. Werkelijke uitgaven vinden plaats op de andere kostencategorieën. Deze kosten zijn verwerkt in de personele lasten en vandaar dat hier geen kosten zijn geboekt in 2025.

Baten (€ 2.724.000 voordelig)

Bijdragen van derden (€ 646.000 voordelig)

Vanuit het ministerie hebben wij twee specifieke uitkeringen ontvangen, namelijk een uitkering energietoezicht en een uitkering voor de robuustheidssubsidie. De onderstaande bedragen dekken de, in 2025 gemaakte, uren en daarmee kosten. De voornaamste uren zijn gemaakt vanuit werknemers die buiten de inhoudelijke teams vallen. Hierdoor is de "normale" productie onder druk komen te staan of teruggelopen.

Onder bijdrage derden zijn de opbrengsten verantwoord die buiten de reguliere partner werkzaamheden worden verkregen. Deze bestaat uit verschillende onderdelen. Ten eerste betreft het de inzet die we hebben geleverd voor project WNB (wet natuurbescherming) en asbestsanering. Daarnaast hebben we verdere inzet gepleegd op de coördinatie van de groene BOA's zoals dat eveneens was opgestart in 2020. Een project vanuit de Provincie. De ODA heeft subsidie ontvangen ter ondersteuning van de regionale archeologie voor de komende 4 jaar met een bedrag van € 22.800 per jaar. Zie voor verdere specificatie de tabel hieronder.

Specificatie Bijdrage derden (bedragen in € 1.000)

2025

Omschrijving	Begroot	Realisatie
Bijdrage Stelstakel HRM	85	
Handhaving geitenmoratorium 2025		11
Wet Natuurbescherming IKV asbestsaneringen 2025		21
Subsidie Regio-archeologie 2025		23
Robuustheidssubsidie		245
SPUK energiebesparing 2025		247
Regiocoördinator SSiG groene handhaving		79
Subsidie groene boa's 2025		25
Kennisvertegenwoordigers ZZS Inzet Jaap Berendsen		40
Project Theseus 2024 - 2025		22
Inzet med. Voor het geven van de Opleiding: vergunning- en meldingplichten 11-09-25 Lybrae Academie		1
Urenoverzicht Minor NIPV nov 2024 - jan 2025 Annemieke Vos		2
Urenoverzicht Minor NIPV nov 24 - jan 25 Tim Janssen		2
Gelders Externe Veiligheid overleg (GEVO)		7
Cursus kosten 2 personen		3
Inzet Jaap 2025 Loparex		2
Totaal		731

* bijdrage Stelseltaak HRM - Gelders stelsel zijn in 2025 negatief in de kosten geboekt.

Bijdragen deelnemers (€ 2.078.000 voordelig)

(x € 1.000)			
Gemeente	Realisatie 2024	Begroot 2025	Realisatie 2025
Aalten	824	667	972
Berkelland	1.653	1.613	2.015
Bronckhorst	1.427	1.281	1.717
Doetinchem	1.305	1.408	1.506
Lochem	1.075	984	1.397
Montferland	872	724	959
Oost Gelre	1.230	1.417	1.322
Oude IJsselstreek	1.270	1.060	1.245
Winterswijk	909	901	985
Zutphen	806	811	997
Provincie Gelderland	72	172	3
Correctie 2023	-44		
Totaal	11.400	11.038	13.116

De bijdrage van de partners was geraamd op € 11.038.000 en komt dit jaar hoger uit. We zien dat de vraag vanuit de partners sterk is toegenomen. De grootste stijging is zichtbaar binnen specialistische adviezen. De verschillen per partner zijn in de afzonderlijke partner rapportages toegelicht.

Verrekening resultaat 2023

Het boekjaar 2023 is afgesloten met een positief resultaat van € 448.000. De bestemming van dit resultaat heeft plaatsgevonden conform Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) artikel 9 lid 2 en op basis van besluitvorming door het algemeen bestuur. Van dit resultaat is € 50.000 toegevoegd aan een bestemmingsreserve ten behoeve van de implementatie van de Omgevingswet. Aangezien deze middelen in 2024 niet zijn aangewend, is deze bestemmingsreserve in 2024 vrijgevallen en ingezet ter dekking van het negatieve resultaat over 2024. Het resterende bedrag van € 398.000 is per balansdatum 31 december 2023 als bestemmingsreserve opgenomen op de balans ten behoeve van de voorgenomen huisvesting in Doetinchem. In 2025 is deze bestemmingsreserve volledig aangewend voor de verbouwing van het Hanzepand in Doetinchem.

Incidentele baten en lasten

(x € 1.000)	
Baten	
Hogere bijdragen van de deelnemers minus extra lasten personeel	-158 I
Hogere baten overige omzet	646
Totaal voordelig	488
Kosten	
Hogere kosten Boverregionaal	0 I
Hogere kosten Organisatiekosten, Organisatie ontwikkelen, ondersteunende diensten	-1.254 I
Lagere lasten Algemene Reserves	79 I
Totaal nadelig	-1.175
Totaal per saldo voordelig	-687

I = incidenteel, S = structureel

Er zijn in de afgelopen jaren grote verschillen ontstaan tussen begroting en realisatie. In 2025 is door de ODA voorgesteld om dit op te lossen via een begrotingswijziging. Mede door een mogelijke fusie is door het Algemeen Bestuur eerst gevraagd om de eerdergenoemde verkenning tot een mogelijke fusie uit te voeren. Daarbij is de begrotingswijziging 2025 uitgesteld naar 2026 en afgesproken om de hogere kosten op basis van werkelijke realisatie af te rekenen. Dus voor 2025 werden deze hoge kosten nog gelabeld als incidenteel, terwijl het in feite structurele kosten betrof. Door deze kosten op te nemen in een begrotingswijziging 2026 zal dit probleem in 2026 opgelost worden.

Aldus opgemaakt door het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst
Achterhoek,
Doetinchem, _____ juli 2026

De secretaris,

J. Verstand

De voorzitter,

drs. J.H.A. van Oostrum

< Bijlagen

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
KGG	K21	Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, tweede lid van de Regeling (ja/nee)	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, zesde lid, van de Regeling (ja/nee)	Eindverantwoording (ja/nee)	
			Aard controle R Indicator: K21/01	Aard controle n.v.t. Indicator: K21/02	Aard controle R Indicator: K21/03	Aard controle D2 Indicator: K21/04	Aard controle R Indicator: K21/05	
			€ 247.088	€ 1.040.608	Ja	Ja	Nee	

Gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Overzicht van baten en lasten per taakveld

(x € 1.000)

(x € 1.000)		Begroting 2025		Realisatie 2025		Begroting realisatie
	Taakveld	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan						
Programma 1 Vergunningverlening	7.4 Milieubeheer	2.516	1.838	2.492	1.821	-7
Programma 2 Toezicht en handhaving	7.4 Milieubeheer	6.124	3.746	6.868	5.152	-662
Programma 3 Advies	7.4 Milieubeheer	2.398	1.657	3.757	1.645	1.371
Programma 4 Stelseltaken	7.4 Milieubeheer	80	379	0	380	-81
Programma 5 Projecten	7.4 Milieubeheer	5	0	731	225	502
Overzichten						0
Overhead	0.4 Overhead ondersteuning organisatie		3.424		5.311	-1.887
Algemene dekkingsmiddelen	0.5 Treasuary					0
Bedrag onvoorzien	0.8 Algemene baten en lasten		79		0	79
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten normale bedrijfsvoering		11.123	11.123	13.847	14.534	-687
Bijdrage deelnemers in het tekort 2024				0		
Toevoegingen en ontrekkingen aan de reserves						0
Resultaat		11.123	11.123	13.847	14.534	-687

Bestuursorganen

De ODA is opgericht op 7 november 2012, de eerste vergadering van het Algemeen Bestuur van de ODA. De ODA kent twee bestuursorganen namelijk het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur. De voorzitter wordt door en uit het Algemeen Bestuur gekozen. Op 1 januari 2026 waren de besturen als volgt samengesteld:

Algemeen Bestuur

Lid	Functie	Gemeente/Provincie	Plaatsvervanger	Functie
T.M.M. Kok	Wethouder	Aalten	A.B. Stapelkamp	Burgemeester
J.H.A. van Oostrum	Burgemeester vz	Berkelland	A.K. van Gijssel	Wethouder
W.J.P. Pelgrom	Wethouder	Bronckhorst	E.M. Gosselink	Wethouder
H.G. Bulten	Wethouder	Doetinchem	L.T.M. Steintjes	Wethouder
M. Eggink-Meuleman	Wethouder	Lochem	F.Th.J.M. Backhuijs	Burgemeester
G.J.M. Nijland	Wethouder	Montferland	J.A.M. Derksen	Wethouder
G.J. Teselink	Wethouder	Oost Gelre	J.B.M. Hoenderboom	Wethouder
M.A.J. Bennink	Wethouder	Oude IJsselstreek	J. Kock	Wethouder
G.E. Visser	Wethouder	Winterswijk	A.M.M. Jetten	Burgemeester
H.J.M. Verschure	Wethouder	Zutphen	S.J.H.G. Wannel	Wethouder
D.E. Vreugdenhil	Gedeputeerde	Gelderland		
Secretaris				
J. Verstand	Directeur	ODA	R. Reinders	Afdelingshoofd

Dagelijks Bestuur

Lid	Functie	Gemeente/Provincie	Plaatsvervanger	Functie	Gemeente
J.H.A. van Oostrum	Burgemeester vz	Berkelland	H.J.M. Verschure	Wethouder	
M. Eggink-Meuleman	Wethouder	Lochem			
M.A.J. Bennink	Wethouder	Oude IJsselstreek			
H.J.M. Verschure	Wethouder	Zutphen			
J. Verstand	Directeur	ODA	R. Reinders	Afdelingshoofd	